

Den svenska socialdemokratins

Diskreta charm -

Varför antifascism

inte räcker till

Södr[®] Klubben

DEN SVENSKA SOCIALDEMOKRATINS DISKRETA CHARM

Varför antifascism inte räcker till

Södr[Ⓐ] Klubben bildades hösten 2015. Vi är ett anarkistiskt kollektiv bestående av individer med olika ideologiska bakgrunder. Vi är trötta på passivitet och symbolisk aktivism. Vi tror på att eskalera politiska uppror och klasskamper. I en tid då staten och kapitalet för ett ekonomiskt och socialt krig, tar vi tillbaka vår stad genom motstånd och självorganisering. Vi skapar platser och plattformar där vi själva kan bestämma. När fascismen instrumentaliseras för att slå ner på motståndet och skapa syndabockar, är vårt vapen solidaritet med den anarkistiska/autonoma rörelsen, migranter och papperslösa, och alla andra som inte passar in i fascisternas dystopi. Genom direkt aktion attackerar vi den apparat som försöker kontrollera våra liv. Vårt mål är att ta kontroll över våra liv och vår framtid, genom att agera lokalt i antiauktoritära och antisexistiska strukturer. Södr[Ⓐ] Klubben är en promenad på Malmös gator, där tusentals motsättning uppstår mot en grå bakgrund, där våra begär och tvivel färgar vardagen med motstånd.

Du kan nå Södr[Ⓐ] Klubben på: sodrklubben@riseup.net

Contents

Inledning	3
Socialdemokratisk nationalism och den autonoma rörelsen	4
En historisk redogörelse för utvecklingen av den moderna svenska staten/modellen.....	6
Saltsjöbadsavtalet - eller döda socialdemokraten i dig!	6
Folkhemmet är byggt av blod	8
Från blodig "neutralitet" till "ekonomiskt mirakel"	13
Den kapitalistiska cykeln: från ekonomisk tillväxt till urban segregering eller rasistiskt "business as usual"	15
Svensk nazism	18
Utbildning och nazism.....	19
Socialdemokratisk invandringspolitik, och hur den svenska modellen skapar skinheads.....	19
Antifascism i Sverige: en kort berättelse	26
Fyra vågor av antifascism.....	26
Den femte vågen av antifascism?	29
Den antifascistiska rörelsens Janusansikte och borgerliga juridiska chimärer	31
Framöver: antifa betyder attack mot nationalstat och kapital.....	34
Vår vinkel: fortsatt kamp emot nationell enighet.....	35
För ett samhälle utan nationer och stater – för en värld av solidaritet, ömsesidigt stöd och jämlikhet	37

"In a time of verbal inflation, "fascism" is just a buzz word used by leftists to demonstrate their radicalism. But its use indicates both a confusion and a theoretical concession to the State and to Capital. The essence of antifascism consists of struggling against fascism while supporting democracy; in other words, of struggling not for the destruction of capitalism, but to force capitalism to renounce its totalitarian form"

- Gilles Dauvé

Inledning

Det pågår en diskussion, främst inom den anarkistiska/autonoma rörelsen, men även i den offentliga debatten, om rörelsens nedgång och avradikalisering i Sverige. Sommaren 2019 publicerades en artikel på Aftonbladets kultursidor, "Från stenkastning till flyktinghjälp" skriven av Petter Larsson, om hur den autonoma vänstern passiviserats, pacificerats och avradikaliserats. Larsson bygger sin argumentation på en akademisk undersökning genomförd av statsvetaren Jan Jämte och sociologen Magnus Wennerhag, som visar en kvantitativ nedgång av vad de kallar "protesthändelser" (demonstrationer, flygbladsutdelningar, sabotaget osv). Larsson går så långt som att sätta direkt aktion och politiskt motiverat våld i ett motsatsförhållande till solidaritetsarbete, och drar därmed en påhittad linje mellan annars självklara och kompletterande metoder som autonoma och anarkistiska rörelser har arbetat med i årtionden. Denna text utgör inte något svar på vare sig undersökningen eller artikeln. Vi ser dock ett samband mellan denna typ av fatalistisk framställning av antifascismens rörelse, dess innehåll och dess metoder, i Sverige idag.

Denna broschyr är skriven i ett mycket egendomligt historiepolitiskt läge. Det rasistiska och populistiska partiet sverigedemokraterna är nu etablerade som en tredje falang på den svenska politiska kartan, utöver det röda och blå blocket, och sätter ofta agendan i frågor av centralt politiskt intresse; migration, sysselsättning och socialpolitik. Samtidigt kastades den traditionella blockpolitiken omkull i Sverige. 2018 års nya koalitionsregering skar tvärs igenom blocken. socialdemokraterna, miljöpartiet, liberalerna och centerpartiet befäste och bekräftade något som vi alla känt till i mer än två decennier. Det finns inget alternativ till parlamentarism: nyliberal ekonomi, följd av rasistisk politik, är det enda alternativet. Det internationella och svenska kapitalet dikterar ekonomiska reformer som staten tacksamt genomför.

Vad som var nytt och kanske chockerande - särskilt för röda väljare som känner till och stödjer villfarelsen av den allsmäktige välfärdsstaten - var det faktum att majoriteten av det röda blocket (socialdemokraterna och miljöpartiet) är mer redo än någonsin att offra arbetarrörelsens historiska landvinningar. Strejkrätt, pensionsålder, tillgång till social trygghet och hälso- och sjukvård samt viktiga delar av den så kallade svenska modellen som en påstått "öppen" och "vänlig" migrationspolitik kompromissades och övergavs lättvindigt. Samtidigt normaliserar delar av det blå blocket (moderaterna, liberalerna och det kristdemokratiska partiet) öppet sverigedemokraternas alt-rightpopulism genom att tolerera, och i vissa fall till och med försöka samarbeta med, dem på nationell, regional och kommunal nivå. Det är uppenbart för oss att det inte är något annat än 90-talets skinheads som klätt sig i kostymer och låtit håret växa ut, samtidigt som de lyckats ta sig in i riksdagen för att skapa ekande allianser och fastställa dagordningen. Allt medan den marginaliserade nynazismen har muterat till en utbredd och lättsmält nationalistisk och rasistisk plåga som genomsyrar såväl vardagen som välfärdspolitikerna.

Södr Klubbens affisch mot valet, 2018.

Från att de nationella gränserna för icke-européer stängdes 2015, till polisregister över etniska grupper samt rasistiska lagar, utgör den svenska välfärdsstaten en skugga av sitt eget förflutna. Eller? Om vi tittar närmare på den svenska staten kan kanske dess historia leda oss till några viktiga insikter? Varje statspolitisk ideologi är nationalistisk; en politisk indoktrinering som leder till illusionen av en gemensam nationell identitet (inklusive gemensamt språk, religion och historia) för den allmänna befolkningen. Den svenska välfärdsstaten utgör inget undantag. Begreppet nation konstruerades när äldre valkretsar (såsom imperier, monarkier, hertigdömen, gods, osv) behövde omdefiniera sina geografiska gränser genom att ena och homogenisera olika etniska och kulturella samhällen, samt tillskriva dem gemensamt beteende och medvetande. Enligt vår uppfattning var en av de förenande faktorerna för den moderna svenska nationalstaten spridningen av socialdemokratiska idéer och byggandet av folkhemmet. Som vi kommer att visa innehöll processen för den svenska nationella identitetskonstruktionen också element av rasistisk och nationalistisk karaktär, som också utgör en central del av det socialdemokratiska partiet.

Farsta center, Stockholm. En symbol för Folkhemmet

Socialdemokratisk nationalism och den autonoma rörelsen

Syftet med denna text är tvåfaldig. Vi kommer till att börja med ge en politisk och historisk redogörelse för den moderna svenska statens utveckling för att förstå den politiska kontext som den autonoma/anarkistiska rörelsen har utvecklats i. Staten är en grupp institutioner som innehar befogenhet att diktera regler för att kontrollera befolkningen i ett eller flera länder, och som innehar intern eller extern suveränitet över ett visst geografiskt område. Samtidigt behöver staten uppfattas som något mycket större än bara en grupp institutioner. Genom antagande av lagar och skydd av konstitutionen producerar och stabiliserar staten normalitet som upprätthålls av det våldsmonopol som armén och polisen utgör. Staten utgör också en så kallad oxymoron, då den är ansvarig för både den fientliga och antisociala politik som definierar, skapar och hanterar vissa oönskade invånare samtidigt som den tillhandahåller rättigheter som är tänkta att skydda samma invånare.

Vi kommer även att diskutera hur vi uppfattar den autonoma/anarkistiska rörelsen i Sverige just i detta ögonblick, för att lägga fram en politisk poäng - nämligen varför vi anser antifascism, som den definieras/förstås/praktiseras/prioriteras i den nuvarande politiska och sociala kontexten, otillräcklig som ett politiskt verktyg, plattform och agenda för att genomföra radikal vänsterpolitik. För oss börjar problemet när antifascism, en militant och pluralistisk taktik som utövas av den bredare vänstern för att fysiskt och diskursivt konfrontera nazister, nationalister, fascister och andra auktoritära ideologier (inte ett urvattnat och tomt begrepp som till och med liberaler kan hävda), får en egen ontologisk status, oberoende av en ideologisk uppbackning eller en politisk analys.

Det finns en enorm risk när en radikal taktik "blir en fristående tendens med begränsade mål". Enligt vår uppfattning har det skett en allvarlig feltolkning genom att den antifascistiska taktiken misstagits för i sig vara en rörelse. En rörelse som knoppade av till en politisk livsstil och skapade en obalans

mellan diskurs/estetik (klistermärken, t-shirts, flaggor, och merchandise) och aktivism. Antifascismens estetisk riskerar att göda skådespel snarare än handling. Memorabilia i form av publikationer är viktiga för att bevara det historiska minnet av kampen, men sociala rörelser måste också skapa händelser som kan förvandlas till historiska minnen. **Det är viktigt att poängtera att denna text inte syftar till att vare sig undergräva eller förringa den värdefulla politiska aktivism som generationer av antifascistisk gatukamp bestått av, i Sverige såväl som andra delar av Europa och världen.** Det är uppenbart att detta arbete är mycket viktigt eftersom dessa fascistiska individer och grupper utgör ett allvarligt hot mot oss alla – anarkister/autonoma/migranter/queers/kvinnor/"freaks" och frisinnade människor – på många sätt. Vad vi föreslår, som en lösning på det ovanstående, är en bredare och djupare förståelse av antifascism som leder den autonoma rörelsen i en mer pluralistisk antinationalistisk riktning, inklusive anti-statliga och antikapitalistiska imperativ.

Fokuset för det antifascistiska arbetet i Sverige är dock riktat mot en ganska liten del av den verkliga fascismen, nämligen de självidentifierade fascisterna och deras organisering. Låt oss inte glömma att det största hotet alltid härrör från etablerade maktstrukturer, som nationalstaten och/eller den kapitalistiska marknaden, två institutioner som dessutom utgör två sidor av samma mynt. Som anarkistantropologen David Graeber (2015) förklarar, "maintaining a free-market economy required a thousand times more paperwork than a Louis XIV-style absolutist monarchy"ⁱⁱ. Den kapitalistiska marknaden kan inte existera utan den byråkratiska liberala statens stöd och skydd. I denna kontext, samtidigt som antifascismen i många år underligt nog har tagit sig en hegemonisk position i den radikala politiken i den autonoma/anarkistiska rörelsen i Sverige, är det mer än uppenbart att den numera saknar en konkret, välformulerad, och aggressiv analys och handlingsarsenal mot den chauvinistiska nationalstaten, parlamentariska demokratin och den kapitalistiska marknaden. Detta bidrar dessutom till att grupper som har förlorat sin väg bland (eller ännu värre, blandas ihop med) parlamentarisk vänsterpolitik och "autonoma" positioner, riskerar att omvandla antifascism till en militant del av den institutionella vänstern. För oss är det oklart vad som har orsakat vad, vilket som är ägget eller hönan, men denna brist på analys kan leda till frånvaro av aktivism och vice versa.

Passage ur texten Anti-Anti-Antifa:

Marianne Garneau takes those few steps in a recent essay for Ritual Magazine, "Antifa is Liberalism." "Through both their criticisms and their tactics," Garneau writes, antifa wants "to draw our attention away from systemic problems and towards individual behavior. It primarily addresses racism in terms of the virulent thoughts or attitudes in the mind of the racist...rather than systemic forms of race- and class-based domination and exploitation." The result is that antifa turns away from revolutionary politics in favor of "individual displays of heroic resistance rather than attacking the problem at its root by building a mass movement."ⁱⁱⁱ

Vi anser **inte** att antifa är liberalt. Men vi delar oron att en alltför endimensionell och näst intill tvångsmässig jakt på parastatliga nynazistiska gäng (NMR, NPD, Golden Dawn, Combat 18, Blood and Honour, Soldiers of Odin, med flera) kan innebära att kontakten med den strukturella och systematiska utvecklingen av det moderna statskapitalistiska komplexet förloras (som det beskrivs i inledningen). **Vi argumenterar för nödvändigheten av att också erkänna och attackera de etablerade institutioner som definierar, stjälar och begränsar våra liv medan de säkrar vinster för de härskande klasserna och ger stöd till fascistiska grupper.** För att göra det måste vi dekonstruera och beskriva de viktigaste delar som har bildat och utgjort den moderna svenska kapitalistiska nationalstaten, liksom själva rörelsen. I sin beskrivning av den tyska Autonomen hävdar Katsiaticas^{iv} att för att förstå rörelsen, måste vi ta itu med den historiska, politiska och ekonomiska kontext som den uppkom i. Den protestantiska etiken, som en del av det kapitalistiska systemet, utgjorde också en betydande kraft som införts men också återges av aktivister. Vi kommer på liknande sätt även att återskapa

sammanhanget och ange de viktigaste beståndsdelarna som definierat den autonoma/anarkistiska rörelsen i Sverige. För att göra detta kan utgångspunkten inte vara något annat än den svenska socialdemokratin, den så kallade svenska modellen, och dess sammanflätning med uppbyggnaden av den svenska nationella identiteten och kapitalismen.

En historisk redogörelse för utvecklingen av den moderna svenska staten/modellen

För att kontextualisera utvecklingen av den autonoma/anarkistiska rörelsen kommer vi till att börja med redogöra för den svenska moderna statens historiska utveckling. Parallellt kommer vi också att ta itu med det svenska kapitalets roll, dess relation till den svenska staten, och uppkomsten av den socialdemokratiska nationalismen.

Saltsjöbadsavtalet - eller döda socialdemokraten i dig!

Redan i slutet av 1800-talet föddes socialdemokratiska idéer för att överbrygga den schism som den andra internationalen lämnade mellan marxister och anarkister samt för att, efter den ryska revolutionen, lugna borgarna. Redan från första början förklarade socialdemokraterna att de stod fast vid principen om "politisk pluralism" och borgerlig liberalism medan de motsatte sig fascism och bolsjevism. Socialdemokratiska program förekom vid denna tid på flera håll i Europa (Storbritannien, Skandinavien, Tyskland, Österrike, Belgien). Vilka skillnader dessa politiska program än hade, antog det socialdemokratiska alternativet att den representativa demokratin skulle accepteras och att leninismen skulle föraktas. För att förstå socialdemokratin i att upprätthålla den borgerliga liberala staten, behöver vi redogöra för några historiska händelser.

I septemberutgåvan 1932 av det tyska nyhetsbrevet Deutsche Führerbriefe (ett konfidentiellt nyhetsbrev som tyska industriförbundet gav ut till ledarna för storkapitalet) ingick en studie kallad "Den sociala återstabiliseringen av kapitalismen"^{iv} som avslöjar hur de härskande klasserna uppfattade socialdemokratin under denna period. Studien argumenterar för att den kapitalistiska hegemonins överlevnad är helt beroende av en splittrad arbetarklass, och konstaterar samtidigt arbetarrörelsens revolutionära grund samt att den härskande klassen skulle vara oförmögen att kontrollera den, inte ens med arméns hjälp. Slutsatsen är att den enda verkliga faran är en enad arbetarrörelse.

2. Die Eingliederung des Nationalsozialismus

Man wird in einer Zeit, der als Lebensfrage die Rekonstruktion der bürgerlichen Herrschaft vorgeschrieben ist, dem Faschismus der nationalsozialistischen Bewegung, wenn nötig, mit Gewalt ein Ende machen müssen, aber nur, um den Nationalsozialismus selbst gleichzeitig in ein *gesellschaftliches Organ* umzuwandeln, das dieser Herrschaft zur Stütze dienen und in ihre staatliche Ausgestaltung positiv eingegliedert werden kann. Die Möglichkeiten, die sich dafür bieten, können hier nur in größtmöglicher Kürze angedeutet werden. Die *notwendige Bedingung* jeder sozialen Rekonstruktion der bürgerlichen Herrschaft, die in Deutschland seit dem Kriege möglich ist, ist die *Spaltung der Arbeiterschaft*. Jede geschlossene, von unten hervorwachsende Arbeiterbewegung müßte revolutionär sein, und gegen sie wäre diese Herrschaft dauernd nicht zu halten, auch nicht mit den Mitteln der militärischen Gewalt. Auf der gemeinsamen Basis dieser notwendigen Bedingung unterscheiden sich die verschiedenen Systeme der bürgerlichen Konsolidierung nach den zureichenden Bedingungen, die hinzukommen müssen, um den Staat und das Bürgertrum bis in breite Schichten der gespaltenen Arbeiterschaft hinein zu verankern. In der ersten Rekonstruktionsstätte des bürgerlichen Nachkriegsregimes, in der Ära von 1923/24 bis 1929/30 war die Spaltung der Arbeiterschaft fundiert durch die *lebens- und sozialpolitischen* Errungenschaften, in die die Sozialdemokratie den revolutionären Ansturm umgemünzt hatte. Diese nämlich funktionierten als eine Art Schleusenmechanismus, durch den der beschäftigte und fest organisierte Teil der Arbeiterschaft im Arbeitsmarktfälle einen zwar abgestuften, aber dennoch in sich geschlossenen erheblichen Niveauvorteil gegenüber der arbeitslosen und fluktuierenden Masse der unteren Kategorien genoß und gegen die volle Auswirkung der Arbeitslosigkeit und der allgemeinen Krisenlage der Wirtschaft auf seine Lebenshaltung relativ geschützt war. Die politische Grenze zwischen Sozialdemokratie und Kommunismus verlief fast genau auf der sozialen und wirtschaftlichen Linie dieses Schleusendamms, und die gesamten, jedoch bis jetzt vergeblich gebliebenen Anstrengungen des Kommunismus gelten dem Einbruch in dies geschützte Gebiet der Gewerkschaften. Da zudem aber die sozialdemokratische Ummünzung der Revolution in Sozialpolitik zusammenfiel mit der Verlegung des Kampfes aus den Betrieben und von der Straße in das Parlament, die Ministerien und die Kanzleien, d. h. mit der Verwandlung des Kampfes "von unten" in die Sicherung "von oben", waren fortan Sozialdemokratie und Gewerkschaftsbürokratie, mithin aber auch der gesamte von ihnen geführte Teil der Arbeiterschaft mit Haut und Haaren an den bürgerlichen Staat und ihre Machtbeteiligung an ihm gekettet, und zwar solange, als erstens auch nur noch das Geringste von jenen Errungenschaften auf diesem Wege zu verteidigen übrig bleibt und als zweitens die Arbeiterschaft ihrer Führung folgt.

Vier *Folgerungen* aus dieser Analyse sind wichtig: 1. Die Politik des "kleineren Übels" ist nicht eine Taktik, sie ist die politische *Substanz* der Sozialdemokratie. 2. Die Bindung der Gewerkschaftsbürokratie an den *staatlichen* Weg "von oben" ist zwingender als ihre Bindung an den Marxismus, also an die Sozialdemokratie, und gilt gegenüber jedem bürgerlichen Staat, der sie einbeziehen will. 3. Die Bindung der Gewerkschaftsbürokratie an die Sozialdemokratie steht und fällt politisch mit dem *Parlamentarismus*. 4. Die Möglichkeit einer liberalen Sozialverfassung des Monopolkapitalismus ist bedingt durch das Vorhandensein eines *automatischen Spaltungsmechanismus* der Arbeiterschaft. Ein bürgerliches Regime, dem an einer liberalen Sozialverfassung gelegen ist, muß nicht nur überhaupt parlamentarisch sein, es muß sich auf die Sozialdemokratie stützen und der Sozialdemokratie ausreichende Errungenschaften lassen; ein bürgerliches Regime, das diese Errungenschaften vernichtet, muß Sozialdemokratie *und* Parlamentarismus opfern, muß sich für die Sozialdemokratie einen Ersatz verschaffen und zu einer gebundenen Sozialverfassung übergehen.

Der Prozeß dieses Übergangs, in dem wir uns augenblicklich befinden, weil die Wirtschaftskrise jene Errungenschaften zwangsläufig zermalmte hat, durchläuft das akute *Gefahrenstadium*, daß mit dem Fortfall jener Errungenschaften auch der auf ihnen beruhende Spaltungsmechanismus der Arbeiterschaft zu wirken aufhört, mithin die Arbeiterschaft in der Richtung auf den Kommunismus ins Gleiten gerät und die bürgerliche Herrschaft sich der Grenze des Notstands einer Militärdiktatur nähert. Der Eintritt in diesen Notstand aber wäre der Eintritt aus einer Phase notleidender Konsolidierung in die der Unheilbarkeit der bürgerlichen Herrschaft. Die Rettung vor diesem Abgrund ist nur möglich, wenn die Spaltung und Bindung der Arbeiterschaft, da jener Schleusenmechanismus in ausreichendem Maße nicht wieder aufzufrischen geht, auf *andere*, und zwar *direkte* Weise gelingt. Hier liegen die positiven Möglichkeiten und Aufgaben des *Nationalsozialismus*. Das Problem selbst weist für sie eindeutig nach zwei Richtungen. Entweder man gliedert den in der freien Wirtschaft beschäftigten Teil der Arbeiterschaft, d. h. die Gewerkschaften, durch eine neuartige politische Verklammerung in eine *berufständische Verfassung* ein, oder man versucht sich umgekehrt auf den arbeitslosen Teil zu stützen, indem man für ihn unter dem Regiment einer Arbeitsdienstpflicht einen *häuslichen Sektor* der Wirtschaft organisiert.

Durch ihre Loslösung von der Sozialdemokratie entfällt für die Gewerkschaften ihre bisherige politische Repräsentation, an deren Stelle sie in einem nicht oder nur sehr bedingt parlamentarischen Staat eine neue und neuartige politische Führung brauchen. Wenn es dem Nationalsozialismus gelänge, diese *Führung* zu übernehmen und die Gewerkschaften in eine *gebundene Sozialverfassung* einzubringen, so wie die Sozialdemokratie sie früher in die liberale eingebracht hat, so würde der Nationalsozialismus damit zum Träger einer für die künftige bürgerliche Herrschaft unentbehrlichen Funktion und müßte in dem Sozial- und Staatssystem dieser Herrschaft notwendig seinen organischen Platz finden. Die Gefahr einer *staatskapitalistischen* oder *gas-sozialistischen* Entwicklung, die oft gegen eine solche berufständische Eingliederung der Gewerkschaften unter nationalsozialistischer Führung eingewandt wird, wird in Wahrheit durch sie gerade *gehoben*. Die vom Taktikis[us] propagierte "Dritte Front" ist der Typus einer Fehlkonstruktion, wie sie in Zeiten des sozialen Vakuums auftaucht; sie ist das Trugbild eines Übergangszustands, in welchem die Gewerkschaften, weil aus der bisherigen Bindung freigesetzt und noch in keine neue eingefangen, den Schein einer Eigenexistenz vorspiegeln, die sie wesensmäßig gar nicht haben können. Zwischen den beiden Möglichkeiten einer Rekonstruktion der bürgerlichen Herrschaft und der kommunistischen Revolution gibt es keine dritte. Wohl aber gibt es, theoretisch wenigstens, neben der ständischen Eingliederung der Gewerkschaften für die bürgerliche Rekonstruktion den zweiten Weg, das arbeitslose Volk durch eine *sozialpolitische* und *Stellung* zu organisieren und an den Staat zu binden. Dem inneren, selbst aus keiner organischen Wurzel erwachsenen Wesen des Nationalsozialismus scheint diese Aufgabe besonders nahe zu liegen, wie sie denn auch

Passage från the Deutsche Führerbriefe (Berlin) 1932. "Die soziale Rekonstruktion des Kapitalismus, n° 72 et 73 (septembre 1932). [på originalspråk]

Kapitalismen kan enbart överleva genom social fred med grupper som befinner sig utanför dess kontroll. Socialdemokratin försåg därmed kapitalismen med exakt det den behövde: social fred i efterkrigstiden.^{vii}

Socialdemokratin spelade en betydande roll i utvecklingen av den borgerliga liberala statens institutioner. Den hegemoniska socialdemokratiska idén skildras i Henri de Mans (ledaren för belgiska Arbetarpartiet under den stora depressionen) resonemang: "vi är inte ett klassrevolutionärt parti, utan ett folkligt parti, ett demokratiskt regeringsparti för majoriteten, ett ordnings- och maktparti, ett nationellt parti".^{viii} Detta uttalande är kännetecknande för socialdemokratin, eftersom det i motsats till marxistiska-leninistiska partier accepterar idén om en progressiv omvandling av samhället genom strukturella reformer och förstärkning av statliga interventioner.^{ix} Den sociala legitimeringen av denna styrningsmodell är beroende av att garantera reformer med syfte att omfördela ekonomiska medel (i fråga om skatter, sociala tjänster, minskning av social ojämlikhet och den allmänna ökningen av arbetsklassens levnadsvillkor).

Sverige har blivit känt som prototypen för den socialdemokratiska välfärdsnationen. Debatten om modern socialpolitik inleddes i Sverige redan på 1880-talet, inspirerad av Bismarck och den tyska samhällspolitiska diskursen, men också på grund av betydande samhällsfrågor och klassfriktioner under slutet av 1800-talet, med fattigdom, utvandring, social och ekonomisk osäkerhet på ena sidan, och urbanisering, industrialisering och införande av kapitalistiskt lönearbete på den andra. Trots detta kan upprättandet av socialdemokratin i Sverige kopplas samman med en av de första stora kriserna i det kapitalistiska systemet under 1900-talet. Framför allt etablerade finanskrisen på 1930-talet klasskompromisser och konsensuspolitik som ett nationellt svar på hotet från den globala ekonomiska osäkerheten.

För att hantera krisen utvecklade de svenska socialdemokraterna ett system som byggde på tre idéer:

1. Att överge socialistiska idéer och acceptera kapitalismen. Som Meidner (1993) förklarar: "de marxistiska elementen i den socialdemokratiska ideologin eliminerades i ett tidigt skede och 'nationalisering' övergavs av den första socialdemokratiska regeringen redan på 1920-talet".^x
2. Staten, fackföreningar och arbetsgivare samarbetade för att hantera ekonomin och fördela de nationella tillgångarna genom till exempel centrala och bilaterala förhandlingar och avtal. Detta ledde till det så kallade **Saltsjöbadsavtalet**, den 20 december 1938, som tecknades mellan Landsorganisationen (LO) och Svenska Arbetsgivareföreningen (idag kallat Svenskt Näringsliv) och som blev en förebild för andra avtal. Reglerna om stridsåtgärder har kommit att betraktas nästan som allmänna rättsprinciper för konflikter mellan arbetsmarknadens krafter. Avtalet cementerade den svenska sociala normen att de båda sidorna ska sluta avtal utan inblandning från regeringens sida.
3. Arbetarrörelsens representanter skulle integrera och underordna arbetskraften.

Saltsjöbadsavtalet satte tonen för den socialdemokratiska politiken i nästan ett halvt sekel. Avtalet hade avslutat en långvarig period av oroligheter på arbetsmarknaden genom en kompromiss. Detta för att upprätthålla privat ägande och egendom, garantera arbete och social fred samt löften om välfärdsstatens expansion och högre löner. Trots att avtalet visade att arbetarrörelsen hade fått betydande politisk makt kring omfördelningsåtgärder, kom social fred med ett pris. Arbetsgivarna accepterade fackens samlade makt eftersom de kunde behålla sin ekonomiska makt. Dessutom blev arbetarrörelsens möjligheter att vidta stridsåtgärder betydligt begränsade. För att genomföra Saltsjöbadsavtalet var LO tvungna att ändra sina stadgar och tygla arbetarrörelsen. De nya stadgarna innefattade till exempel möjlighet för sekretariatet att dra tillbaka konfliktstödet till en medlemsunion som vägrade att godta sekretariatets förslag till förlikning. Sekretariatet kan också förbjuda en strejk

Signeringen av Saltsjöbadsavtalet. August Lindberg från LO sitter till vänster och Sigfrid Edström från SAF till höger.

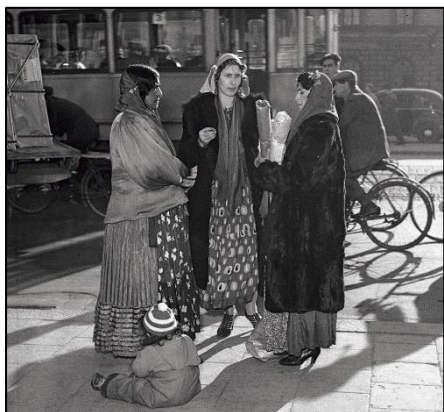
om den täcker mer än tre procent av medlemmarna i en medlemsunion eller om den riskerar att bli så stor genom lockout. Medlemsförbunden i LO var även tvungna att i sina stadgar ge LOs styrelse rätt att besluta i frågor om kontrakt och stridsåtgärder, även om detta skulle stå i strid med medlemmarnas önskan. Resultatet av detta är att det i princip är omöjligt att initiera en generalstrejk.

Folkhemmet är byggt av blod

Utöver dessa betydande politiska- och arbetsmarknadsreformer innebar Saltsjöbadsavtalet en era av konsensuspolitisk kultur på den svenska arbetsmarknaden, den så kallade "saltsjöbadsandan" som präglade arbetspolitiken i Sverige åtminstone fram till slutet av 1960-talet, vid sidan av den svenska politiken i allmänhet. Genom att konstruera en bild av Sverige som en stor familj och ett "folkets hem" utvecklades en nationell identitet och social modernisering samt en specifik svensk form av rationalitet, präglad mer av måttfullhet än av logik. Den svenska moderniseringen är förknippad med det socialdemokratiska folkhemmet som är en produkt av "förnuftig" social ingenjörskonst. Det var då kapitalismens protestantiska etik mötte den svenska konsensuskulturen. Detta giftermål kommer att föda och ge identitet åt den svenska modellens "exceptionalism", det vill säga den nationella berättelsen om att den svenska generösa välfärdsstaten bygger på inkludering, inkomstomfördelning, humana straff, transparenta offentliga institutioner, och ett obestridligen demokratiskt politiskt system. Vanessa Barker (2012) hävdar att det svenska välfärdssystemet bygger på fem grundpelare relaterade till starka nationalistiska idéer:

1. Välfärdsstaten var ett nationellt projekt.
2. Välfärdsstaten befriade individer från historiska beroenden, men det band dem till staten och nationens öde.
3. Välfärdssystemet blev en grund för svensk nationell identitet, en källa till medborgerlig stolthet.
4. Välfärdsstaten utkristalliserade ett slags medborgarskap som var nationellt bundet, demokratiskt, och modernt, men också i sig exkluderande.

5. Välfärdsstaten förlitade sig på hård och mjuk makt för att upprätthålla sig själv.^{xi}

Romer i Sverige

Således vidareutvecklades den svenska välfärdsstaten, det vill säga det socialdemokratiska folkhemmet och dess kulturella betingelser, till särskilda institutionella mekanismer som utgjorde den beryktade svenska modellen. Vad ovanstående grunder visar är att modellen inte enbart föddes genom konsensuspolitik, nationell homogenitet, krigsneutralitet och social sammanhållning. Den föddes i en dold, men tydlig, statlig chauvinism. Genom att använda begreppet "folket" antog socialdemokraterna en metafor som ofta används av konservativa och nationalisterna för att åberopa traditionella värderingar. Metaforen om "folket" drar en gräns mellan dem som hör hemma och dem som inte hör hemma, och som därmed inte heller ska ha tillgång till den nationella välfärden. Det är först när man har övergett sin kultur och assimilerats som man kan bli en del av folkhemmet. Ett karakteristiskt exempel var den rasistiska "tattarpolitiken" mellan 1954 och 1969, ett försök från den svenska välfärdsstaten att "förvandla" den romska minoriteten till svenskar.

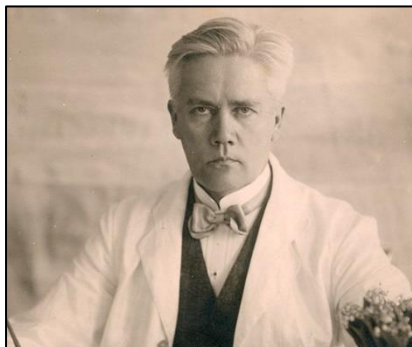
Ett annat exempel är den samiska befolkningen i Sverige och statens försök att konfiskera deras mark, Sápmi. Historien om denna kolonisering börjar omkring 1300 då svenska kungar började hävda rätt till områden norr om Hälsingland. Koloniseringen har fortsatt fram till denna dag: gruvföretag försöker öppna nya gruvor, skogsindustrin fortsätter att skövla skogen, och dammbyggena för vattenkraften fortsätter dränka delar av Sápmi. Historien om Sveriges kolonisering av området har bland annat lett till påhittade nationsgränser (som skiljer Sápmi mellan svenskt, finskt och norskt territorium), förflyttning av befolkningen, utrotande av språk och separation av barn som tvingats flytta till svenska internatskolor. Historien om byggandet av folkhemmet genomsyras av homogeniserande behandling av dem som avvek från nationalstatsnormen.

Samer i Sapmi (Lapland), 1900–1920

"Folket" som begrepp var inte bara en politisk eller kulturell konstruktion utan understöddes av de antropologiska mätningar som Statens institut för rasbiologi genomförde. Detta statliga

forskningsinstitut grundades 1922, bland annat med stöd av socialdemokraten Hjalmar Branting, och hade till syfte att erhålla en vetenskaplig grund för rashygieniska åtgärder. Institutet, som var förlagt i Uppsala, var som statlig myndighet det första av sitt slag i världen. Institutet började samla statistik och fotografier för att kartlägga ras/ursprung från cirka 100 000 svenskar. Med hjälp av denna forskning integrerades rashygien i den svenska socialpolitiken. Genom detta blev Sverige på 1930-talet en progressiv välfärdsstat där etniska konflikter praktiskt taget var okända. Passionen för social rättvisa och för att bevara den fysiska och psykiska hälsan hos den svenska befolkningen var grundläggande. Därför passade i Sverige rashygien och folkhemmets vision väl ihop. Sociala ingenjörer var ansvariga för att organisera samhället för "allmänhetens bästa". Nationen rankas högre än individen. Den svenska befolkningen måste skyddas från underlägsna och främmande element. Individer med sämre egenskaper måste förhindras från att fortplanta sig.

Herman Lundborg (1868–1943), Direktör på rasbiologiska institutet

Det arbete som genomfördes vid det rasbiologiska institutet utgjorde grunden till att den svenska regeringen beslutade om ett rashygieniskt program, som bestod av både frivillig och ofrivillig sterilisering av personer med "negativa" genetiska egenskaper. Genom två lagar antagna 1934 och 1935, verkställdes det rashygieniska programmet som varade ända fram till 1975. Detta resulterade i att 62,888 personer steriliserades. Den svenska socialdemokratin var direkt inblandad i antagandet av dessa två lagar. Steriliseringarna var djupt inbäddade i dåtidens svenska socialpolitik, som förespråkade rashygienisk och social ingenjörskonst. Detta visar socialdemokratin roll i den ideologiska tillämpningen av

rashygienen i Sverige. Även om Sverige var en pionjär inom rasbiologi, så var detta långt ifrån ett utslutande svenskt fenomen.

I början av 1900-talet uppstod en folklig rashygienisk rörelse i Storbritannien, som sedan spred sig till fler länder, däribland USA, Kanada och de flesta europeiska länder. Det svenska fallet med rashygien utmärker sig dock på två sätt. För det första i vilken utsträckning steriliseringar utfördes på fysiskt friska individer (långt fler än i andra nordiska länder med liknande lagar). Det var det enda landet med ett statligt rashygieniskt program, och, bland de nordiska länderna, var Sverige det land där genomförandet av rashygienen var som störst. För det andra är socialdemokratin betydande roll slående. Rashygien är oftast kopplad till konservativa ideologier, så som nationalsocialism med mera **Det finns inga andra lika tydliga exempel som associerar rashygien med socialdemokrati, eller för den delen någon annan form av center- eller vänsterpolitik.**

Rasbiologiska institutet deltog i Stockholmsutställningen 1930 med ett collage av bilder på landets "raser"

Grundtanken med den eugeniska socialdemokratin var att konstruera en välfärdsgemenskap för "de starkaste", eller en "välfärdshygien" baserad på normer för renlevnad. Detta definierade och utslöt samtidigt de individer som var icke-produktiva. I den bemärkelsen byggdes folkhemmet på tankar om effektivitet, produktivitet och sociala begränsningar. Den avgörande faktorn för att bli accepterad i

folkhemmet var inte baserat på ras, utan produktionskapacitet. Återigen bygger uppbyggnaden av den svenska nationella identiteten på kapitalismens protestantiska arbetsetik. Medan nazisterna vände idén om arbetseffektivitet från meritokratiska till rasistiska termer, fokuserade den svenska socialdemokratin främst på produktivitetens utvecklingen i industrisamhället. Detta resulterade i en intensifierad kategorisering och ett utnyttjande av romer, samer, lössläppta kvinnor och mentalt och fysiskt funktionshindrade, som även bedömdes vara källor till såväl fysisk som moralisk degeneration.

Slagsta, "skola för sinnesslöa barn", Stockholm, 1915.

Faran med en inkluderande dystopi byggd på starka gemensamma band är att de som faller utanför de kollektiva normerna mycket väl kan bli särskilt utsatta för social disciplin och/eller uppoffringar till gagn för den friska och disciplinerade nationella arbetskraften. Införandet av allmän ledighet för mödrar och annan ersättning under efterkrigstiden diskuterades till exempel i ett sammanhang där definitioner av förtjänta och oförtjänta (kvinnliga) förmånstagare genomsyrades av biopolitiska uppfattningar om (o)önskvärda medborgare. Officiella rekommendationer påpekade att kvinnor som kategoriserats som "zigenare", "tattare", "sinnesslöa" eller "asociala" inte skulle tillåtas att få moderskapsförmåner om de inte gick med på att steriliseras.^{xii}

Den svenska välfärdsstaten visade sig extremt principfast avseende "nationens bästa" och att skydda den svenska arbetskraften mot alla typer av inkräktare. 1942 hade 99,99% av Sveriges befolkning karies. Det offentliga tandvårdssystemet, som hade inrättats 1938, var under stor press för att klara av att ge vård till alla. För att råda bot på situationen beställde den svenska regeringen en offentlig utredning angående orsakerna till karies. Detta blev starten på det vi känner till som Vipeholmsexperimenten, som genomfördes av Medicinalstyrelsen mellan 1945 och 1955. Studien genomfördes genom ett flertal experiment på intellektuellt funktionshindrade patienter, på "Vipeholms anstalt för utvecklingsstörda", som fick en diet baserad på sötsaker med syfte att orsaka karies. Försöken sponsrades av sötsaksindustrin och delar av tandläkarkåren, som båda givetvis hade stort intresse för resultaten. Forskarna som genomförde experimenten fann sig gisslan mellan å ena sidan forskningen och å andra sidan patientvård, samt var under enorm press från både politiska och ekonomiska aktörer. Detta sammanfattar den svenska socialdemokratiska agendan: det var acceptabelt att offra "obildbara sinnesslöa" för kollektivets bästa. Idag anses experimentet som ett av de grymmaste som någonsin utförts på människor. Ett fullskaligt tortyrliknande experiment som direkt sanktionerades, godkändes och uppmuntrades av det socialdemokratiska arbetarpartiet. Dessa personer ingick inte i det svenska folkhemmet. De offrades för nationens välbefinnande.

En anonym minnessten vid Vipeholm i Lund

Det svenska identitetskapandet innehöll inte bara rasistiska drag och rashygien, utan välfärdsstatens institutioner och arrangemang grundades också på den konservativa föreställningen om en neutral, rationell, pragmatisk, realpolitisk, klassöverskridande, kooperativ och konsensusdriven nationell stat. Exempelvis byggde Sveriges krigspolitiska neutralitet under andra världskriget på den nationella

RUBRIK-ANNONSERNA
i dag på sidorna 16—19.

SVENSKA DAGBLADET
Onsdagen den 10 April 1940

RUBRIK-ANNONSERNA
i dag på sidorna 16—19.

Tyskland begär strikt neutralitet av Sverige

Till kungs

Överbefälhavaren för armén, general Thörnell, kallades på följden till överläggning hos kungen. Här ses han vid stället på väg upp till den välgångsridå-platsen.

Sverige förbehåller sig frihet att värna sin neutralitet.

En förklaring av statsministern.

Enligt vad statsministern meddelat, har tyska regeringen till svenska regeringen riktat en framställning med uttalande av förväntan, att Sverige skulle iakttä strikt neutralitet. Framställningen har av svenska regeringen besvarats med ett meddelande, att den kommer att fasthålla vid den neutralitetspolitik, som den redan flera gånger under det pågående kriget deklarerat, och att den förbehåller sig full frihet att vidta alla sådana åtgärder som befinnas nödvändiga för bevarandet och försvaret av denna neutralitet.

Hemliga plena.

Utrikesnämnd och konselj.

Händelserna i Danmark och Norge föga på onsdagen sin återverkan på snart sagt samtliga områden av svenskt samhälls-
Intention och långvariga överläggningar inom alla statsvetenskapliga rådgivare från länder och utrikes och under hela dagen. Alla samhällsfunktioner vilka kunna röra utrikes är även för dagen inriktade på denna händelse. Högutskottsmedlemmar och andra ledande personer, till var antagligen meddelat varje minut. Till beaktande av konselj, utrikesnämnd, utrikesnämnd, till riksdagens stora utskottet av de viktigaste funktionerna på dagens utrikesvetenskapliga program.
Konseljen hölls kl. 9.30 och pågick till 20 minuter i 11. Den följande av en halv timmes statsrådssession kl. 12.15 sammankallade utrikesnämnden och strax efter kl. 14 sammankallade utrikesnämnden till beredning.
Det första riksdagsnämndstället, som hölls kl. 16, var ett mycket kortvarigt sammanträde. Därvid kallades konseljens medlemmar till ett kortvarigt sammanträde kl. 20. Detta möte var ett ytterligare sammanträde för riksdagens stora utskottet för utrikesnämnden, påskick till kl. 20.30. Sedan utrikesnämndens utredning, hölls ett par korta utskotts- och konseljsammanträden i båda kamrarna.

En bild från den norske flottbasen Horten, som angreps av tyskarna vid framryckandet upp genom Oslofjorden.

Narvik hamn under fredliga förhållanden.

Svenska Dagbladet, April 1940

enigheten. Sverige lyckades enbart hålla sig "utanför" kriget genom att parasitera på andras motstånd, så som Norges folk, etniska minoriteter i Skandinavien eller tusentals i Sovjetunionen under den tyska invasionen i juni 1941, då Tyskland krävde möjlighet till genomfart genom svenskägda territorier och användning av svenska järnvägar, och Sverige lydde. Även när det gäller förintelsen var den svenska administrationen bland de första som fick kännedom om nazisternas grymheter, men valde att inget göra. Att vara neutral var att välja att tåga. Sverige kunde ha gjort mer, det borde ha varit en fristad för flyktingar men istället valde Sverige att undvika konflikt. 1930- och 1940-talets allvarliga sociala konflikter och konfrontationer tämjdes således av en övergripande anda av rationalitet och samförstånd, vilket till slut tillintetgjordes av ett institutionaliserat system av centrala mellanhavanden och påtvingad neutralitet. Allt för nationens bästa. Från skotten i Ådalen^{xiii} till den socialdemokratiska "neutraliteten" - den nationella samhörigheten smakar tydligt av blod. Nationell enighet ger nationella ekonomiska mirakel och välstånd... för privilegierade insiders.

Från blodig "neutralitet" till "ekonomiskt mirakel"

Under andra världskriget hade ett maximalt nyttjande/utnyttjande av alla produktiva "resurser" visat potentialen i den svenska ekonomin. De allierade var övertygade om att utan den svenska järnmalmen skulle den tyska krigsinsatsen stanna av. Den effektiva ståltillverkningen i Tyskland möjliggjordes nämligen av den goda tillgången på högkvalitativ svensk malm. Dessutom var den amerikanska militären rasande på Sverige för att de eskorterade tyska fartyg, tillät användning av egna transportfartyg för malmen och för dess misslyckande med att stoppa genomfarten av tyska soldater och krigsmaterial över sitt territorium. Det finns ingen anledning att ytterligare poängtera faktumet om denna vinstskapande "neutralitet", men det innebar att Sverige gick in i efterkrigstiden med full produktionskapacitet och kunde dra nytta av den enorma efterfrågan på råvaror som ett ruinerat Europa hade. Som exportör av investeringsvaror och råvaror med lågt utbud drog Sverige nytta av andra världskrigets förödelse, och den efterföljande återuppbyggnaden av Europa. Den svenska bygg- och skogsindustrin blomstrade och arbetslöshetsproblemen försvann. Plötsligt inträffade det oväntade: brist på arbetskraft, och med det, hotet om inflation. Liksom på andra håll i Västeuropa, med den stora depressionen och kriget färskt i minnet, var det statliga ingripandet "den enda lösningen". Detta betydde "Europas guldålder" för anhängarna till Keynes, och de svenska socialdemokraterna hade bra förutsättningar att kapitalisera på det. Det svenska ekonomiska efterkrigsmiraklet var ett faktum.

Efterkrigstidens svenska socialdemokratiska program nationaliserade basindustrier och finansiella institutioner samt centraliserade planeringen av investeringar. Regeringen fick i uppdrag att omstrukturera landets industri. Den socialdemokratiska staten agerade väktare för att uppnå och upprätthålla full sysselsättning. Ganska snart övergavs dessa idéer, och en avradikaliserad arbetarrörelse tog ledningen i utvecklingen av Sverige till en välfärdsstat, med de chauvinistiska egenskaper som beskrivits i föregående avsnitt. Den fulla sysselsättningens imperativ förutsåg dock inte den kommande bristen på arbetskraft. Löneökningarna översteg till slut vinsterna, och resulterade i en kostnadsdriven inflation. Den givna lösningen utgör den svenska modellens huvudattribut.

Passage från artikeln: Why did the Swedish model fail?

"Full employment is an imperative condition of union strength. Yet wage restrictions in periods of high profitability when firms can pay higher wages cause distrust amongst the rank and file towards the union leadership. The trade-off between full employment and price stability was the point of departure for the development of a union proposal for a stabilization model which, in its final shape, became the central part of 'The Swedish Model' as a whole [...] Total demand, exercised through fiscal and monetary measures, should be high - but not high enough to ensure the full use of all productive

resources and all skills in each branch and in each region [...] To avoid inflation, total demand must fall below the level where practically all labor can be absorbed. 'Islands of unemployment' should be eliminated, not by increasing general demand but by selected and targeted labor market policy measures such as retraining, mobility - promoting allowances, wage subsidies for disabled workers and public work for older and immobile labor^{xiv}

Fackpamparna bidrog till det svenska ekonomiska miraklet genom att man, när man lockades av den socialdemokratiska välfärdsstaten, kohandlade bort klassmedvetande mot social och nationell enighet. Denna kompromiss vilade på en implicit förståelse mellan arbetskraft/arbetare och chefer vad gällde synen på privata företag. Enligt Wilks (1996): "such class compromises represent an agreement between capital and labor in which wage restraint on the part of workers provides for greater profitability and more stable economic conditions".^{xv} I Sveriges fall förstärktes denna kompromiss av ett demokratiskt företagande, det vill säga den begränsad löneutveckling kompenserade med en "social lön" – nämligen välfärdsstatens utveckling. Enligt förespråkare för den keynesianska ekonomin kan den socialdemokratiska välfärdsstaten tillgodose både företagen och kapitalet samtidigt som den tillgodoser den inhemska arbetskraftens intressen. Som om deras intressen vore gemensamma, kompatibla och jämlika. Som om vinstsyfte vore förenligt med människors överlevnad. I Sverige ledde Saltsjöbadsavtalet och den så kallade saltsjöbadsandan, det vill säga den påtvingade samhällsfreden och avskaffandet av klasspolitiken, till en snabb utbyggnad av välfärdsstaten fram till 1960-talet. Detta inträffade dock inte utan ett pris.

Ombyggnaden av Norrmalm och Stockholms tunnelbana under rekordåren

Landets expanderande ekonomi möjliggjorde en instrumentalisering och exploatering av invandring från den svenska staten och kapitalet. Efterkrigstidens brist på arbetskraft löstes genom import av

kvalificerad arbetskraft, som kompletterade den inhemska arbetskraften. Invandrare kom främst från Finland, Västtyskland och andra nordiska länder. Efter en ny kapitalistisk omstrukturering på 1960-talet, och när den försvagade arbetarrörelsen försökte införa ekonomisk demokrati och större jämlikhet på arbetsplatsen, svarade det statliga kapitalkomplexet med massiv import av okvalificerade eller lågutbildade arbetstagare. Exploateringen av invandrade arbetstagare, främst från Grekland, Turkiet och Jugoslavien, syftade till att ersätta den svenska arbetskraften, vilket höll lönerna på en låg nivå trots stor arbetsbrist. Dessa två inledande perioder av ökad invandring till landet utgjorde starten på den berömda "öppna" och "vänliga" svenska invandringspolitiken. **När stater och medier talar om ekonomiska "mirakel", läs istället underbetalda och alienerade (utländska) arbetare.** Billig utländsk arbetskraft utnyttjades av den svenska staten och kapitalet för att upprätthålla den traditionella industriella strukturen, trots löften och indikationer på betydande samhällsförändringar.

Ingen stat, inte ens en socialdemokratisk, har någonsin gått emot privata företags vilja till förmån för arbetstagare, oavsett inhemsk eller utländsk. Istället införs restriktioner, eller så kriminaliseras invandring. Det finns flera exempel i den svenska invandringspolitikens historia där invandrare förvandlats till syndabockar för ekonomiskt misslyckande och kapitalistisk lågkonjunktur. I slutet av 1960-talet reagerade den svenska regeringen i exakt den riktningen, genom att införa restriktioner för utländska arbetstagners inträde till Sverige. Från och med 1968 och framåt var icke-nordiska arbetstagare skyldiga att ansöka om uppehålls- och arbetstillstånd innan de kom in i landet. Detta minskade dramatiskt tillströmningen av invandrande arbetstagare under de kommande åren. Sanningen är att landets ekonomiska tillväxt följde det generella mönstret för den internationella kapitalistiska cykeln, och började därför sjunka i början av 1970-talet. Under denna period fanns ett överflöd av billig arbetskraft som på grund av sjunkande ekonomisk tillväxt behövde begränsas. Detta var inte ett enbart svenskt fenomen. Från kolonial slavhandel till nutidens kompetensflykter - väststaterna har systematiskt utnyttjat invandrade arbetstagare utifrån svängningarna i de kapitalistiska cyklerna och dess behov. 1972 stängde Sverige i princip gränserna för migrerande arbetare. I början av 1970-talet tog en kombination av växande invandrargrupper, ekonomisk recession och växande kritik riktad mot invandrare politiska anspråk och konstruerade invandring som ett nytt socialt problem.

Den kapitalistiska cykeln: från ekonomisk tillväxt till urban segregering eller rasistiskt "business as usual"

Trots välfärdsstatens snabba ekonomiska tillväxt och expansion, med gott om sociala fördelar för svenska medborgare, verkade invandrarna inte få tillgång till den socialdemokratiska rikedom. Dåliga bostäder, fruktansvärda arbetsförhållanden och exploatering dominerade livet för den invandrade arbetstagnaren och ledde till uppkomsten av en ny underklass. I ett samhälle som hade konstruerat sin nationella identitet i termer av arbetseffektivitet, avsaknad av ojämlikheter och social konsensus utgjorde invandringen ett hot mot själva essensen av svenskheten. I mitten av 1970-talet var den största andelen av den invandrande befolkningen "flyktingar"^{xvi} från Chile, Polen, Turkiet, Etiopien, Iran och andra länder i Mellanöstern. På 1990-talet anlände även människor från Irak, före detta Jugoslavien och Östeuropa till Sverige. Det kapitalistiska behovet av billig arbetskraft och Sveriges internationella skyldigheter att ta emot vissa procentsatser av asylsökande per år bidrog till en betydande ökning av antalet utländska befolkningsgrupper.

Samtidigt höjdes röster för politiska åtgärder för att antingen motverka migrationstillströmningen och/eller tillgodose migranternas behov. Denna politik krävdes för att möta verkligheten i förändrade migrationsströmmar som var svårare att kontrollera. Ett viktigt område där den svenska socialdemokratiska rasistiska och diskriminerande politiken genomfördes var bostadsmarknaden. **Många hävdar att den svenska modellen ledde till en rättvis tillgång till bostäder. Om man var**

svensk, ska tilläggas. Bostadsbristen, bland annat till följd av fler nyinflyttade, löstes genom införandet av statligt stöd, vilket resulterade i att större delen av Sveriges befolkning fick tillgång till bostad. Den socialdemokratiska bostadspolitiken misslyckades dock med att undvika bostadssegregation. Det är idag mer än uppenbart att det finns en markant uppdelning mellan "utländska" och "svenska" områden i vissa städer och bostadsområden.

Miljonprogrammet, ett offentligt bostadsprojekt som genomfördes mellan 1965 och 1974 av socialdemokraterna i syfte att skapa billiga bostäder, är ett typexempel på segregationen i svenska städer. Till miljonprogramsområdena flyttade alla möjliga människor: unga familjer, folk från andra delar av Sverige, arbetskraftsinvandrare osv. Dessa människor saknade ofta rötter i området, samtidigt som de var ganska rörliga. De som var ekonomiskt kapabla att kunna flytta lämnade området inom ett år eller två. Resten - gissa vem - var fast där. Samtidigt blev dessa områden bostadslösningen och sista utvägen för människor i behov av social hjälp. Eftersom dessa grupper inte kunde betala sin hyra utan hjälp av socialbidrag flyttades de till områden där tomma bostäder fanns tillgängliga och efterfrågan var låg.^{xvii} Följaktligen förvandlades många miljonprogramskomplex till lagerlokaler för människor, en plats åt Sveriges "Les Misérables".

Täby, Stockholm. En del av miljonprogrammet

En allt större invandring och urban segregering banade väg för antimigrationsvågens genombrott. Detta speglades också i riksdagsvalen. Det högerextrema invandringsfientliga partiet Ny demokrati fick 6,7 procent av rösterna i valet 1991. Allt eftersom Sveriges demografi förändrades och migranterna blev det nya proletariatet, återuppstod nationalismen/fascismen/rasismen i svensk politik. Men var detta ett nytt fenomen? Det finns en utbredd tro, åtminstone bland svenskar, att det fram till 1970-talet inte fanns någon rasism i Sverige och att landet därför saknar en historia av rasism och förtryck av etniska minoriteter. Denna självförståelse av landet framstår för oss som en illusion som bygger på selektiv glömska och förnekelse. Enligt vår mening är och har rasism varit en integrerad del av det svenska samhället och den svenska välfärdsstaten. Som Jämte själv påpekar: *"Den svenska självbilden anses skev, något som måste rättas till och som i sig utgör en central*

dimension i den strukturella och vardagliga rasismen. Enligt forskare har den svenska självbilden och den dominerande förståelsen av rasism gjort det möjligt för det svenska majoritetssamhället att blunda för diskriminering, sina egna privilegier och den roll de själva spelar i produktionen och reproduktionen av en etnisk maktordning i samhället^{xviii}

Sverige har inte bara varit en aktiv part i Europas rasistiska historia utan även bidragit avsevärt till den västerländska rasismens utveckling och genomfört rasistisk politik mot etniska minoriteter (romer, samer). Rasismen har genomsyrat såväl det politiska systemet, välfärdssystemet som vetenskapen. Än

A protest in Malmö against the police's "Roma Register" in 2013. Photo: ERIKA OLDBERG / TT.

▶ Roma Register: State guilty of ethnic discrimination

Updated fredag 10 juni 2016 kl 11.09 Published fredag 10 juni 2016 kl 09.52

The Stockholm district court ruled Friday that the state was guilty of ethnic discrimination in a suit brought by eleven people who were included in the Skåne Police's so-called Roma Register database.

Staten mot staten: Efterspelet efter skånepolisens register över 4700 personer med Romsk anknytning

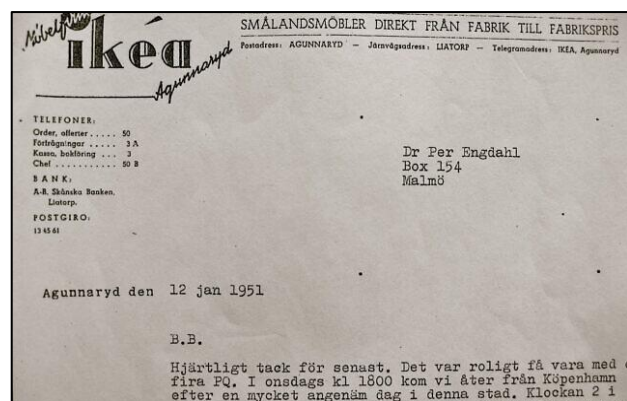
i dag utgör rasismen ett viktigt strukturellt inslag i det svenska samhället och staten. Från arbetet vid Institutet för rasbiologi (1922–1975), till upprättandet av en omfattande DNA-databas (innehållande genetisk information om varje svensk medborgare under 43, som svenska staten är redo att öppna upp för brottsbekämpning och för privata försäkringsbolag^{xix}) och polisregister över Romanifamiljerna i Skåne 2013, för att nämna några få exempel, är den historiska kontinuiteten i den svenska rasismen ett faktum. Den socialdemokratiska välfärdsstaten har varit "inkluderande och förenande för de flesta, men exkluderande och repressiv för många andra"^{xx}. Tredje vägens^{xxi} politiker och teoretiker bekräftar och lovordar den svenska modellen för dess förmåner till dem som helt ingår i folkhemmet. **Hur är det med dem som inte ingår? Hur är det med de partiella medborgarna? Hur skildrar och behandlar man det svenska välfärdspolitiska "paradiset", och hur behandlas dem som inte riktigt passar in i den nationella berättelsen och som inte får ta del av den svenska modellens välstånd? Vem ska få bestämma och hur bestäms möjligheten till svenskt medborgarskap, och därmed tillgången till välfärdsstatens privilegier?**

Det svenska medborgarskapet är grundat på Jus sanguinis (härstamningsprincipen) och inte på rätten till mark eller födslorätt. Den svenska nationaliteten och deltagandet i folkhemmet definieras av blodsband och inte av medborgarattribut. I Sverige får till exempel andra generationens migranter inte medborgarskap i födslorätt. De måste ansöka om laglig vistelse innan de fyller 18. Som vi tidigare påpekat var folkhemmet ett nationalistiskt projekt lanserat av de svenska socialdemokraterna, som förvandlade klasskamp till nationell enighet och homogenisering av befolkningen. Genom att basera byggandet av folkhemmet på blodsband, genererade den svenska modellen rasistisk politik och konflikter om tillhörighet eller utanförskap. Dessutom delade den också effektivt upp det svenska samhället i olika inkluderade, semi-inkluderade, och icke-inkluderade individer och grupper.

Svensk nazism

Som vi såg tidigare behöll Sverige en "neutral" roll under andra världskriget, samtidigt som landet fungerade som en stor leverantör av råvaror till Hitlers krigsmaskin, tvättade guld som konfiskerades från Förintelsens offer och ofta misslyckades med att ge adekvat asyl för krigsmigranter, inklusive de nästan utrotade norska judarna. Vissa svenskar anmälde sig till och med som frivilliga hos Waffen SS. När kriget bröt ut fick det tidigare ungdomsförbundet ett uppsving. SNF:s verksamhet ökade och medlemskapet sköt i höjden. Dess vogue visade sig vara kortlivad, och motståndet ökade. Demonstranter dök upp till deras möten och sammandrabbningar var vanliga. Efter ett möte i Uppsala den 4 maj 1945 kunde polisen inte hålla isär folkmassorna och upplopp bröt ut. Efter kriget döpte Svensk Opposition om sig till Nysvenska Rörelsen (NSR) och i offentligheten försökte man distansera sig från Nazityskland och sin egen historia. I tysthet hjälpte man smuggla och dölja nazistiska medarbetare, soldater och Waffen-SS volontärer från flyktingläger och allierade makter. Den reguljära partiverksamheten fortsatte oförminskat efter kriget, men förhållandena försämrades.

NSR odlade band till liknande organisationer, främst i Danmark och Norge, och det etablerades ett arbetsförmedlingskontor i Malmö för danskarna och norrmännen som samarbetade med krigsokupationsstyrkorna och flydde till Sverige. Den 21 Maj 1951 var partiet värd för 60 delegater vid den första "pan-European kongressen" för nazister. Vid sidan av NSR bildades Nordiska Rikspartiet (NRP) 1956 som blev särskilt aktivt under efterkrigsåren. Den hade en paramilitär fraktion kallad Riksaktiongruppen (RAG), och flera av dess medlemmar dömdes för överfall och hot. I slutet av 1980-talet valdes en av RAG-aktivisterna till ordförande för de nybildade Sverigedemokraterna.

Brev från Kamprad till fascistledaren Engdahl, daterat 12 januari 1951

På grund av krigstidens "neutralitet" upplevde Sverige aldrig de direkta förbuden mot nazismen och propaganda från de tidigare axelmakterna. Nationalsocialistiska partier får fortfarande kampanja för ämbetet. En lag 1950 som förbjuder anstiftan mot etniska grupper antogs som svar på antisemitiska aktiviteter (Lagen om hets mot folkgrupp). Nästa stora lagstiftning inträffade inte förrän 1994 då en ändring antogs. Denna gjorde gällande att rasistiska motiv till brott ska anses som en förvärrande omständighet. 1996 beslutade Högsta domstolen att det kunde anses vara anstiftan att bära eller visa hakkors offentligt. Regeringen inrättade 1997 en kommission för att undersöka förflyttningen av nazistiskt guld och diamanter till Sverige och **svenska företags inblandning i Förintelsen**. Det är också värt att nämna att IKEA:s grundare Ingvar Kamprad var medlem i det svenska nazistpartiet. Kamprad gav pengar och rekryterade medlemmar till nazistiska Svensk socialistisk samling

(SSS/"Lindholmarna"). Han var nära vän med den svenska nazisten Per Engdahl, och medlem i hans Nysvenska Rörelse mellan 1942 och 1945. Grundaren av IKEA, det kapitalistiska företaget som mer än något annat förknippas med 'svenskheden', var nazist.

I slutet av 1980-talet utvecklades en ny nationalsocialistisk rörelse i Sverige. Denna kan inte klassificeras som klassisk nazism, men den har rötter i mellankrigstidens nationalsocialistiska partier. Kopplingen mellan dessa partier och den nya nazismen förmedlas till stor del av Nordiska Rikspartiet (NRP). I sin tidskrift, Storm, hoppades partiet samla alla "rasmedvetna vita" i Sverige och samla den splittrade rörelsen. I linje med sin strävan att ena rörelsen försökte Storm samarbeta med Sveriges nationella förbund (SNF), Nordiska rikspartiet, och den norska gruppen Zorn 88. Vid ett möte i Stockholm den 20 april 1998 bildades ett nytt nätverk med namnet Vitt Ariskt Motstånd (VAM). Samtidigt var John Ausonius, "Lasermannen", upptagen med att skjuta invandrare. Han var inte organiserad i den nynazistiska rörelsen, men samstämmigheten mellan händelserna fick uppmärksamhet i media. I det näst sista numret av Storm 1993 hävdades att rörelsen var uppdelad i två läger: den parlamentariska och den revolutionära. VAM existerar inte längre som en rörelse, men det finns många organisationer som har sina rötter i den, däribland nordiska motståndsrörelsen (NMR).^{xxii}

Utbildning och nazism

Tvärtemot dagens bild av sambandet mellan nazism/rasism och en låg utbildningsnivå var det uppenbart att studentkårer och universitet, och särskilt studenter med anknytning till adliga familjer och barn till professorer, utgjorde ett viktigt bidrag till nazismen i Sverige. I början av 1939, strax efter Kristallnatten, visade sig flera studentkårer vara negativa mot att tio judiska läkare skulle få uppehållstillstånd i Sverige. Allt började med ett studentmöte i Uppsala, det så kallade Bollhusmötet i februari 1939, där studentkåren beslöt att anta en protest mot vad de kallade den judiska invandringen. Strax efter, i mars samma år, antog studentkåren i Lund samma ståndpunkt men markerade också specifikt sin hållning med att "en invandring som medför att främmande raselement upptas i vårt folk, framstår för oss som skadlig och inför framtiden oförsvarbar". Helt klart har universitetens värld spelat en aktiv roll i den svenska nazismens historia.

Socialdemokratisk invandringspolitik, och hur den svenska modellen skapar skinheads...

Den svenska rasismen är av en säregen art; djupt rotad i den svenska nationella identiteten, välfärdsstatens chauvinism, den protestantiska arbetsetiken, den socialdemokratiska nationalismen och den svenska modellens exceptionalism. Tillströmningen av nästan 500 000 invandrare under perioden 1950–1960 gav inte upphov till föreställningar om bekymmer för allmänheten. Tvärtom uppfattades invandring som något som tjänade nationens intressen och välbefinnande. Invandrarna skulle stanna tillfälligt och återvända till sina hemländer efter att deras arbetsuppgifter blivit avklarade. Åtminstone var det vad de flesta svenskar trodde på den tiden. Under samma period uppfattade man, genom en svensk självgodhet, att landet inte led av problem som rasism eller diskriminering. Enligt denna förståelse hade Sverige löst alla frågor kring nationalism och rasism, och endast marginaliserade extremistgrupper ansågs representera denna typ av idéer. Den svenska nationella historien med förtryck av romani, sterilisering av funktionshindrade, förbud mot finsktalande och så vidare - som födde myten om den svenska exceptionalismen och världens mest jämlika, toleranta och gästvänliga samhälle - gömdes under mattan. Som tidigare diskuterats inriktades den svenska migrationspolitiken under denna period på assimilering av invandrare som förväntades bli svenskar och anpassa sig till det lokala samhällets kulturvanor.

När invandringsfrågor fick stor uppmärksamhet i politiska och mediala diskurser höjdes de första invandringsfientliga rösterna i början av 1970-talet. Dessa röster omsattes i konkreta politiska

åtgärder mot invandring - som uppfattades som ett hot mot den svenska modellen - i form av lägre löner, odefinierade arbetsförhållanden, arbetskonflikter och bostadsantagonismer. När den kapitalistiska ekonomin krossas tar staten över och skapar syndabockar, och som en reaktion på detta föddes de första antirasistiska rörelserna. Dessa krävde jämlikhet - samma rättigheter, skyldigheter och levnadsvillkor för invandrare som för infödda/ursprungsbefolkning? I enlighet med den allmänna västvärldstrenden, och explosionen av radikala rörelser i slutet av 1960- och början av 1970-talet, tog solidaritetsgrupper med antirasistiska imperativ form på den svenska politiska arenan

1980-talet innebar ett än svårare politiskt klimat för invandrare. Svenska staten, som då endast tog emot asylsökande, införde strängare förhållningsregler för flygbolagen gällande utfärdandet av flygbiljetter. En omfattande konstruktion av ett svenskt "vi" som motsatte sig de utländska "andra" - som uppfattades som avvikande och parasiterande på den svenska välfärdsstaten – ägde rum. Rasism

Ett försök av BSS att provocera 1 Maj-demonstrationen i Malmö 1985

och nationalism fick stor uppmärksamhet, samtidigt som våldsamma och invandringskritiska grupper som Bevara Sverige Svenskt (BSS) och mindre grupperingar av rasister bildades. Dessa grupper utförde främlingsfientliga handlingar som demonstrationer, vandalism, hot och allvarliga fysiska övergrepp. På 1990-talet intensifierades det nationalistiska fenomenet. De högerextrema delades upp i två linjer; en i form av Sverigedemokraterna som siktade på parlamentarisk makt och började agera som ett

självidentifierat hederligt politiskt parti. Den andra linjen var inriktad på mer militanta och öppet rasistiska handlingar.

1990-talet var, efter en inhemsk finanskris och en historisk utveckling som kännetecknades av Sovjetunionens sammanbrott, en period av intensiv aktivitet hos nynazistiska grupper i Sverige. Bara under 90-talets andra hälft mördades åtta personer av nazister och tusentals attacker, hot, förolämpningar och rasagitation ägde rum. Syndikalisten Björn Söderberg var ett av nazisternas offer. I början av det nya årtusendet började samtidigt nazistpropaganda spridas på internet, och flera rasistiska och nationalistiska webbplatser skapades. Nyfascistiska och nazistiska grupper använde kulturell appropiering och nya medietekniker för att sprida sitt hat. Det viktigaste landmärket för den svenska extremhögern var dock Salem-marscherna, som inleddes år 2000 efter en nazists död. Under tio år samlade dessa marscher horder av fascister från Nordeuropa och stockholmsförorten förvandlades till ett slagfält mellan nazister och antifascister. Svenska staten, oavsett vem som var i tjänst, beviljade alltid nazisterna tillstånd att demonstrera, baserat på den beryktade, liberala yttrandefriheten. För att parafrasera Michel Rosenfeld verkar det motsägelsefullt att utvidga yttrandefriheten till nazister som, om de lyckas, hänsynslöst kommer att tysta rösterna hos dem som inte håller med. Vi har inga illusioner, förväntningar eller krav på någon nationalstat - inklusive den svenska.

Syndikalisten Björn Söderberg 1958–1999.
Mördad av nazister

De svenska socialdemokraterna försökte konfrontera det ideologiska vakuomet, de politiska motsättningar som präglade den så kallade Tredje vägen och tillkomsten av thatcherism och reaganomics genom att uppfinna Det gröna Folkhemmet. Detta innebar en vision om en ekologiskt hållbar utveckling och ett nationellt innovationssystem. **Men en bankrutt politisk filosofi kan inte räddas med desperata och billiga kopior av ett "härligt förflutet".**

Socialdemokraternas gröna fiasko lyckades inte bara leda till en ekomodernisering av Sverige, utan banade också väg för en hardcore ekonomisk liberalism med privatiseringar och ytterligare anti-invandringspolitik. New Public Management introducerades inom folkhälsa, utbildning och kollektivtrafik, vilket gav ett betydande uppsving för privatiseringar och marknadskonkurrens. Under en 90-talets allvarliga ekonomiska och sociala kris genomförde Sverige en politisk-ideologisk översyn av sin migrationspolitik. En ny integrationspolitik skulle ersätta den tidigare invandringpolitiken.

Detta uppnåddes genom ett konsensusbeslut över partiblocken då den socialdemokratiska regeringen inte lyckats få igenom sitt lagförslag i riksdagen utan stöd från sin främsta politiska motståndare, Moderaterna. Även om de två partierna allmänt uppfattas som varandras främsta motståndare har samarbetet mellan Socialdemokraterna och Moderaterna alltid återkommit i frågor gällande invandringspolitik. Trots skillnader mellan vänster och höger gällande den exakta tolkningen av den nya integrationspolitiken finns det en uppenbar konvergens med

den nyliberala vändningen i svensk politik i allmänhet, där den regerande "Tredje vägens" socialdemokratiska partielit varit drivande. Resultatet av denna vändning i den svenska invandringpolitiken var, för att citera Schierup och Ålund (2011):

"A growing number of migrants and minority ethnic Swedes have been pushed from the center to the periphery of the welfare system, into a casualized labor market and a degraded informal sector"^{xxiii}

Som nämnts ovan påverkade den internationella ideologiska kollapsen av "Tredje vägen" i slutet av 1990-talet även de svenska socialdemokraterna som antog ett alltmer nyliberalt förhållningssätt i sitt politiska beslutsfattande, som byggde på New Public Management och privatiseringar under mandatperioden 2002–2006.^{xxiv} Deras förlust i svenska valet 2006 var nästan väntad. De gav intryck av att knappt ens vilja vinna, och avslöjade därmed en ideologisk återvändsgränd och politisk trötthet efter många år i regeringsposition. Som ett resultat av detta flyttades hela det politiska systemet åt höger och 2006, efter femton sammanhängande år av Socialdemokraterna vid makten, vann en högerkoalitionsregering - bestående av moderaterna, liberalerna, kristdemokraterna och centerpartiet - valet. Den första mandatperioden ägnades mest åt att radikalt reformera den svenska staten och ekonomin genom införandet av stenhårda New Public Management-modeller inom offentlig förvaltning. Dessutom gjordes arbetsmarknaden än mer flexibel till förmån för stora företagsjättar, och det genomfördes kraftiga nedskärningar i socialpolitiken inom såväl hälso- och

sjukvårdssystemet som utbildningssystemet. De delar av hälso- och sjukvårdssystemet som uppfattades som vinstdrivande privatiserades (vilket lämnade den ideella biten åt staten), samtidigt som de introducerade marknadslogiken genom att initiera ett kupongsystem á la Pinochet^{xxv}, där varje elev kunde välja vid vilken skola de skulle studera. Detta skapade omedelbart skolor av olika kvalitet. Även universitetsutbildningarna kom att anpassas till entreprenörsbehov på bekostnad av kritiskt tänkande. Behovsanpassningen begränsades, och socialpolitiken kom inte längre att fokusera på rehabilitering utan på bedömning av arbetsförmåga. När allt kommer omkring... "Arbeit macht frei".

Under perioden 2006–2014 ändrade landet riktning från en chauvinistisk välfärdsstat till ett nyliberalt experiment med fokus på polisiär verksamhet i särskilda stadsnära bostadsområden (främst riktad mot invandrare) och ett fördjupande av det sedan länge förankrade klasshället. Samtidigt kom högerregeringen att visa upp sin "framgångsrika" profil baserad på rationell statlig makroekonomi, vinstdrivande innovationssystem, skapandet av en ny form av social elit, sänkta skatter och ökad konsumtion. Samma period kännetecknas av en ny babyboom och utbredd hysteri för ett "hälsosamt" liv. Löpning tillsammans med dyra egenmätande prylar (pulsklockor, smarta vågar osv) och smartphoneappar (google fit, apple health osv), omfattande och överdriven användning av sociala medier för självförverkligande, med mera. Vilken radikal idé som helst, under premissen att det inte stör det nyliberala etoset, säljs in som något outhärligt till allmänheten. Ett karaktäristiskt exempel är Folkpartiets (nuvarande liberalerna) valkampanjs affisch med dess slogan: Feminism utan socialism. En sådan totalitär socioekonomisk modell tillåter inte någon form av avvikelse. Den ekonomiska framgången för den enskilde är direkt kopplad till nationens bästa. Det chauvinistiska socialdemokratiska idealet, den protestantiska arbetsetiken och den nyliberala ekonomin kombineras också i högerstyret. Besattheten av den svenska modellen spänner över hela de politiska spektra, och den kan anpassas och justeras även för de ideologiska behoven hos en högerregering.

Detta påminner oss naturligtvis om kopplingen mellan socialdemokraterna och institutet för rashygien på 1920-talet. Olika tider och olika aktörer, men samma recept. Byggandet av den normala, inkluderade och goda medborgaren idealiseras nu till den framgångsrika enskilda arbetstagaren, dennes karriär och dennes del i den framgångsrika nationen. Detta kräver också ett konkretiserande av icke önskvärda. Arbetslösa, migranter, bidragstagare, sjuka, fattiga ungdomar, och funktionshindrade, samtliga utgör en avvikelse från hegemonin av det normala, från det imperium av framgång som den nya svenska modellen står för. Den svenska modellens strukturella rasism är tillbaka och angriper de mest utsatta.

Feminism utan socialism – Från folkpartiets valkampanj 2014

År 2010, när högerkoalitionen fick en andra mandatperiod vid makten (för första gången i landets historia), och en offentlig hysteri mot invandring utbröt, dök fascisterna åter upp på de svenska gatorna. **Det gjorde även den svenska statens rätta jag.** Som vi diskuterat ovan så har den strukturella rasismen, djupt rotad i det svenska "paradisets" sociala strukturer, bidragit till såväl getton och andra klassens medborgare som en uteslutning från arbetsmarknaden.

Uppmaning för demonstration mot REVA i Malmö, Mars 2013

Högerkoalitionen gick ett steg längre och lät rasistisk antimigrationspolitik ta plats i det offentliga rummet. Till exempel gjorde polisprojektet REVA (Rättssäkert och effektivt verkställighetsarbete) det möjligt att upprätta kontrollstationer på knutpunkter i kollektivtrafiken, där dagliga inspektioner genomfördes för att identifiera papperslösa invandrare. Inte så förvånande visade polisen en tvångsmässig preferens för personer med mycket specifika "rasegenskaper". Som Tobias Billström, tidigare migrations- och asylminister, sa: det är inte en "trevlig blond svensk dam i 50–60-årsåldern" som gömmer papperslösa, utan "landsmän som inte alls är blonda och blåögda". Om vi i detta sammanhang också beaktar den oproportionerliga diskrepansen i arbetslöshetstalen för invandrargrupper och ungdomar, i jämförelse med lokalbefolkningen respektive individer över 45 år, samt de betydligt högre löner som lokalbefolkningen åtnjuter, kan vi med lätthet förstå de aggressiva reaktionerna.

I maj 2013, efter mordet på en äldre migrant i en av Stockholms notoriskt segregerade förorter, Husby, beskrev traditionell media och polisen offret som en galning med machete som utgjorde ett allvarligt hot. Hans fru anklagade dock polisen för att kallblodigt ha mördat honom efter ett vanligt missförstånd på gatan, varefter han vägrat att öppna dörren till sin lägenhet för ett gäng tungt beväpnade poliser. Detta utlöste omedelbart en aldrig tidigare skådad reaktion från hundratals invånare i området som spontant brände dussintals bilar och konfronterade polisen. Upproret spreds omedelbart till flera bostadsområden i hela Sverige. Polisen inflammerade sedan situationen ytterligare genom att kalla unga invandrare som orsakar störningar för "apejävlar" och "negrer". Kidsens reaktion blev:

"Vi växte upp i en värld gjord av betong och nu undrar politikerna varför vi kastar sten"

Värt att notera är att den svenska autonoma/anarkistiska rörelsen i huvudsak var frånvarande i dessa förortsupplopp. Med några få undantag, som inte resulterade i en rörelse med materiell eller politisk solidaritet med de unga insurrektionella invånarna. Rörelsen misslyckades totalt med att ta parti för, eller delta i, en av de viktigaste insurrektionella händelserna i den moderna svenska klasskampens politiska historia. Samtidigt, och som flera analytiker belyst, gav implementeringen av polisstaten (REVA) och upproren i förorterna intrycket av ett land i kris, som handlade mer om ekonomi än om invandring, och mer om social ojämlikhet än om kultur.

Valet 2014 innebar en viktig förändring i det politiska landskapet och transformationen av landet från en pretentiös prinsessa till en goda, från den sista tillflykten för alla anhängare av keynesianska

Husby, Stockholm 2013

makroekonomiska reformer och humankapitalism till ett avantgarde för Milton Friedmans idéer med en progressiv koalition av socialdemokrater och miljöpartister vid rodret. Valresultatet speglade dessa spänningar i den svenska nutidshistorien. Nyliberalernas ständiga flirt med socialdarwinism och strukturell rasism bidrog till att fascisterna befäste sin plats i parlamentet (sverigedemokraterna fick 13% och var som tredje största parti de verkliga vinnarna i valet 2014) och närvaro på gatorna. Det röda blocket vann en pyrrhuseger och bildade en minoritetsregering. Vänsterpartiet fick trots sin en massiv kampanj bara ett marginellt procentuppsving, och fick betala ett högt pris för sitt avståndstagande från de militanta antifa-demonstrationerna.

Den svenska staten fortsatte dock sin konsensustradition. I december 2014 uppnådde den röda minoritetsregeringen den decemberöverenskommelse som förutsåg parlamentariskt konsensus avseende försvar och säkerhet, pensionerna och energi. Detta var dock inte gratis. Efter migrations sommaren 2015 och de stora migrationsströmmarna, särskilt från Syrien till Europa, visade den svenska staten åter sin högerextrema sida. Den 12 november 2015 beslutade regeringen att införa gränskontroller för att hindra flyktingar från att komma in i landet. Denna utveckling ledde till att en förstärkt och välorganiserad gränskontrollapparat upprättades, trots att statsminister Stefan Löfvén i september 2015 slog fast att "mitt Europa bygger inga murar". Plötsligt tog Europas "mest öppna och toleranta samhälle" ledningen i en våldsam dominoeffekt med stängda gränser över hela den europeiska kontinenten. Sverige var den första nationalstaten att införa gränskontroller, och vände därmed flyktingarna ryggen och bidrog starkt till att etablera Fort Europa "2,0".

Diskursen kring den svenska exceptionalismen har varit central även i samband med migrationspolitiken, där fokus legat på att etablera en bild av hot och kris under de senaste fem åren av den så kallade "flyktingkrisen". Ericson beskriver hur idealiseringen av den moderna svenska välfärdsstaten har instrumentaliserats i pådrivandet för en striktare och mer invandringsfientlig politik; antingen genom att framställas som något som behöver försvaras eller som en svaghet - en

Stockholm, 6 september, 2015. Refugees welcome - Solidaritetsmanifestation på Medborgarplatsen

sårbarhet hos de naiva svenskarna som måste förändras för att folkhemmet skulle kunna räddas. November 2015 innebar en förändring i statens migrationspolitik då beslutet att införa gränskontroller mot Danmark fattades. Bara två månader tidigare, i september 2015, talade den socialdemokratiska statsministern Stefan Löfven och sa då att "vi ska fortsätta vara ett land, som bär solidariteten som vår största stolthet". Ändå var statsministern den 12 november, tillsammans med en minister från Miljöpartiet, på väg att inleda den drastiska stängningen av gränserna. Bland påståendena nämndes att "Sverige behöver ett andrum". Några dagar senare, efter att säkerhetspolisen den 19 november höjt nivån för "terroristhot", sade Löfven att "Sverige har varit för naiva". Detta narrativ fick snart utrymme i den offentliga diskursen, särskilt i traditionell media, och låg i linje med högerretoriken om att Sverige var på väg mot en "systemkollaps". Denna retorik gav legitimitet för ökat fokus på inre säkerhet, till exempel det "utökade mandatet för övervakning" som gavs till säkerhetspolisen.

Att utpeka svenskarna som naiva var avgörande för att skapa en situation där medlemmarna av folkhemmet, präglade av sina värderingar om solidaritet och jämlikhet, behövde väckas för att de skulle bli medvetna om priset för de goda avsikter de hade, och som nu var på väg att kväva dem. Under tiden talades det tyst om att 90-talets nyliberala reformer i stort hade avecklat välfärdssamhället. Byggandet av en sådan kris kunde tillåta och rättfärdiga mer restriktiv politik med hänvisning till "anti-terrorism" eller "migrationskontroll". Däribland utökad polisenärvaro, deportationer, och så vidare, samt öppet rasistiska mediepåståenden om nykomlingarna (se till exempel ett antal artiklar i svensk media som kopplar nykomlingarna till ökningen av resistent bakterier).

Nedförsbacken för den socialdemokratiska illusionen har, som vi beskrev i inledningen av denna broschyr, inget slut: splittrandet av det historiska vänsterblocket, nyliberal ekonomi, anti-migrationspolitik, inskränkningar i strejkrätten, förhöjd pensionsålder, begränsningar i tillgången till social trygghet och sjukvård, förändringarna i lagen om anställningsskydd (LAS), förvar av migranter och nationalistiska och främlingsfientliga ställningstaganden. **Socialdemokratin är död, länge leve socialdemokratin och den nationalistiska svenska modellen för ett fåtal privilegierade!**

Antifascism i Sverige: en kort berättelse

I denna andra del följer en kort historisk redogörelse av antifascismen i Sverige. Vi gör det för att placera antifascismen i den nuvarande politiska och sociala kontexten, och för att dra slutsatser om tillämpningen av den. Detta möjliggör en kritik av antifascismens nuvarande form som ineffektivitet i dess förmåga att ge politiska och aktivistiska svar på det sociopolitiska dödläge som både den lokala antiauktoritära/autonoma/anarkistiska/vänsterorienterade rörelsen och det svenska samhället nu står inför.

Fyra vågor av antifascism

Enligt Jämte^{xxvi} kan antifascismens historia i Sverige delas in i fyra distinkta perioder. Den första vågen av antifascistisk mobilisering i Sverige kom som ett svar på den ökade fascistiska och nazistiska verksamheten under 1920-talet. Under denna period dök flera partier och grupper med nationalistiska ideologier upp. Värt att nämna är att organisationen "30-novemberföreningen", känd för att under många år organiserat marscher som resulterade i sammandrabbningar med motdemonstranter i Lund, grundades under denna period.^{xxvii} Den första vågens antifascister bestod av allt från radikala socialdemokrater och fackföreningar till revolutionära kommunister och anarkister. Till exempel organiserade fackföreningarna i LO, som historiskt sett har kontrollerats av socialdemokrater, en bojkott mot varor från Tyskland. Efter hård kritik från det socialdemokratiska partiet beslutade LO att avsluta aktionen några år senare än planerat. Under samma period dök också mer militanta antifascistiska organisationer upp, däribland "Röd Front". Röd Fronts politiska analys var märkbart mer holistisk. De hävdade att det vore ett misstag att påstå att fascismen bara representeras av de öppet fascistiska organisationerna, och menade istället att de öppet fascistiska organisationerna bara utgjorde fascismens yttersta uttryck.

Röd Front definierade fascismen som en omedelbar biprodukt av det borgerliga och kapitalistiska systemet – staten, polisen, och rättssystemet. Alla dessa institutioner hade fascistiska tendenser som behövde attackeras. **Profetiskt nog gick de så långt som att anklaga Socialdemokraterna för att utgöra en central del av det fascistiska problemet.** Röd Front kritiserade Socialdemokraterna för att under andra världskriget ha skuldbelagt den autonoma rörelsen utifrån idén att de äventyrade den svenska "neutraliteten", var krigshetsande och kommunistiska infiltratörer - allt för att marginalisera rörelsen. Vid tiden för Hitlers nederlag och mot slutet av andra världskriget ändrade Socialdemokraterna sin politiska ståndpunkt, och var nu mot nazismen. När kriget kom till ett slut, och nazistpartierna och organisationerna i Sverige dog ut, dog också den autonoma antifascistiska rörelsen.

Under 60-talet samlade anti-apartheid-rörelsen stora folkmassor

Den andra antifascismens våg präglades, enligt Jämte, av aktioner och reaktioner mot rasism och fascism utanför Sveriges gränser under perioden 1950–1980. De politiska frågorna under denna våg var typiskt kopplade till imperialismen, Apartheid i Sydafrika och svartas befrielse i USA. Eftersom de politiska frågorna var kopplade till avlägsna platser blev det lätt för många att solidarisera med de som utsattes under till exempel Apartheid. Detta skapade en bred rörelse som bestod av allt från liberaler och socialdemokrater

till anarkister. Interna politiska konflikter uppstod först när kampen togs "hem", till exempel vid bojkotter och attacker mot svenska företag som var inblandade i den sydafrikanska regimen. **Det är ju trots allt inte rasism när den svenska staten och kapitalet är pådrivande...**

Som vi nämnt ovan hade man med den svenska självrättfärdigheten beslutat att de första rasistiska tendenserna dök upp i Sverige under 1980-talet. Det var då som den mest kända och synliga rasistiska organisationen Bevara Sverige Svenskt (BSS) hävdade att Sverige upplevde en invandringsvåg som

John Ausonius - lasermannen

skulle leda till högre kriminalitet, narkotikamissbruk och degradering av den svenska kulturen. Det svenska folket var under attack. Under denna period bildades också flera rasistiska partier. Som en reaktion på framväxten av rasistiska och nazistiska organisationer och partier påbörjades en antifascistisk mobilisering. Detta är enligt Jämte den tredje vågen av antifascism. Den mest framstående antifascistiska organisationen var "Stoppa Rasismen". Stoppa Rasismen baserades på minsta gemensamma nämnare, vilket innebar att man i organisationen fann en gemensam grund i att vara mot rasism och nazism, men att man inte lyckades formulera en gemensam politisk analys om orsakerna till rasism, eller vilka metoder man ville använda. Många av Stoppa Rasismens aktiva medlemmar var överens i såväl en systemkritik som en materialistisk analys, men valde att tona ner och avpolitiserade detta förhållningssätt för mobiliseringen och "massornas" skull. **"Massornas" populistiska chimär kommer att, i olika sammanhang, dyka upp fler gånger i den antifascistiska/autonoma rörelsen, och utgör fortfarande en pågående infektion i den autonoma rörelsen.** Som ett resultat av interna konflikter hade den antifascistiska rörelsen försvagats avsevärt i slutet av 1980-talet.

Som tidigare beskrivits dök under början av 1990-talet ytterligare en rasistisk våg upp. I valet 1991 förlorade två stora partier med liberala antifascistiska sympatier, Vänsterpartiet och Miljöpartiet, en betydande del av sina väljare samtidigt som ett rasistiskt parti, Ny Demokrati, fick 6,7 procent av rösterna. Under de kommande åren sågs också en ökning av militant fascistisk gatubaserad verksamhet, varav flera rasistiskt motiverade övergrepp. Den mest kända organisationen kallades Vitt Ariskt Motstånd (VAM). Viktig att nämna är också "lasermannen", John Ausonius, en fascistisk ensamvarg som från augusti 1991 till januari 1992 sköt elva personer - de flesta invandrare - i

Stockholms- och Uppsalaområdet. En person dog och de övriga skadades allvarligt. Ausonius mordattacker ska betraktas genom prisma av en våg av främlingsfientliga yttringar i landet i början av 1990-talet, däribland Ny Demokratis valframgång. Under den här tiden kritiserades högerregeringen hårt för att ha ignorerat hotet från de rådande rasistiska strukturerna. Reaktionen var bildandet av flera nya antifascistiska organisationer, däribland Antifascistisk Aktion (AFA) som blev den mest framträdande organisationen för militant antifascism i Sverige, som grundades 1993. Detta utgör den fjärde vågen.

Nazister demonstrerar 30 november 1991 i Stockholm

AFA startade sitt viktiga politiska arbete där Stoppa Rasismen misslyckats med att prioritera effektivt militant antifascistisk aktion. Stoppa Rasismen gjorde ett värdefullt arbete i asylfrågor och mot diskriminering, men var oförmögna att massmobilisera mot fascistiska möten, såsom den 30 november 1991.^{xxviii} En grupp anarkister tog initiativ till en antifascistisk arbetsgrupp som skulle stoppa fascisternas möte. Under många år hade nazisterna använt 30 november för att visa sig på de svenska gatorna, för att misshandla människor, och för att sprida nazistisk propaganda. Men 1991 tog detta slut. En bred blandning av antifascister gick ut på gatorna i både Stockholm och Lund, och genom en mångfald av protestmetoder, inklusive militans, stoppades de

fascistiska mötena. Under de kommande åren kolliderade antifascistiska motdemonstrationer med nazister vid flera tillfällen runt om i landet. Detta ledde i september 1993 till en sammankomst där flera antifascistiska grupper från hela landet lanserade ett rikstäckande nätverk med namnet Antifascistisk Aktion.^{xxix} Sedan dess och fram till idag har AFA en imponerande historia av värdefullt antifascistiskt arbete inklusive möten, opinionsundersökningar, kollektiv militans, direkt aktion, forskning om fascistisk verksamhet och så vidare. AFA nätverkade och blev också en del av de internationella antifascistiska rörelserna, särskilt i övriga Skandinavien och Tyskland. Militant antifascism blev under andra delen av 1990-talet ett starkt försvar mot spridningen av den nynazistiska pesten. **Under många år kom fascisterna att känna skärpan från AFA och andra antifas mot strupen.** En annan signifikant antifa-grupp med omfattande aktivitet var Revolutionära Fronten

(Revfront). Gruppen bildades 2002, efter Göteborgsupploppen 2001. Gruppen blev hårt ansatt av statlig repression och flera av medlemmarna satt i fängelse efter antifascistiskt agerande och spektakulära handlingar. I september 2015 upplöstes organisationen.

År 2000 mördades trummisen i den fascistiska musikgruppen Vit Legion, Daniel Wretström. Efter att Wretström, med rasistiska motiv, angripit en flicka på en fest följde en grupp ungdomar efter honom till en busstation. Ett slagsmål startade och han misshandlades av ungdomarna. Efter att ha blivit slagen och lämnad i ett dike hittades han knivhuggen till döds. Mordet på Wretström utnyttjades av svenska nynazister, ultranationalister och andra högerextrema aktivister genom att organisera en årligt återkommande demonstration (Salem-marschen). Fascisterna anser att Wretström är en martyr för deras sak. Den nynazistiska gruppen Blood and Honour har kallat honom "vår generations Horst Wessel", och lovat att utkräva hämnd. Salemarschen drog motdemonstranter från flera militanta antifa-grupper. Antifa-motdemonstrationerna i Salem växte för varje år och nådde 2007 sin höjdpunkt, då över tusen antifas konfronterade snuten och satte eld på barrikader för att stoppa nazistmarschen. Året därpå hade Salem-marschen sitt lägsta deltagarantal sedan starten, och 2010 blev dess sista.

AFA i Salem, Stockholm 2005

Den femte vågen av antifascism?

2010-talet har till stor del påverkats av sverigedemokraternas inträde i riksdagen och en ökad fascistisk gatuverksamhet. Den antifascistiska rörelsens reaktion var till en början stark. Överallt där Sverigedemokrater och andra fascister dök upp fanns också en motdemonstration. Den utbredda uppfattningen var att sverigedemokraterna var "fascister i kostym" och att varje form av motaktion var legitim. Ironiskt nog - eftersom samtliga aktörer på det parlamentariska spektrumet har tagit avstånd från och fördömt det fascistiska partiet - har sverigedemokraterna varit inflytelserika nog att sätta agendan för hela den samtida svenska politiken. I kombination med den internationella ökningen av alt-right-politik (Trump i USA, Bolsonaro i Brasilien, Orbán i Ungern, för att nämna några exempel), en svår ekonomisk situation och strukturell segregation som en stor del av det svenska samhället står inför efter många år av stenhård nyliberal politik, har en stark rasistisk- och antimigrations-diskurs vuxit fram över det svenska parlamentariska spektrumet. Sverigedemokraterna har, genom att kopiera en gammaldags socialdemokratisk arbetarklassvänlig retorik om betydelsen av att bevara folkhemmet - nu bara för svenskar -, tillsammans med en aggressiv anti-migrationspropaganda helt i linje med alt-right-vokabulären, fått stor popularitet, och förvandlats till en katalysator i den samtida riksdagspolitiken. Som ett resultat av detta har en ny politisk normalitet, med alltmer rasistiska

uttalanden från de partier som inte allmänt ses som rasistiska eller fascistiska, vuxit fram. Allt för att hinna i kapp sverigedemokraternas populistiska framgångar. Fascisterna, med sin känsla av nyvunnen legitimitet, tog sig också ut på gatorna (NMR, Soldiers of Odin). **När nationalstaten misslyckas med att bevara den sociala freden med sina vanliga verktyg för konsensuspolitik, klassamarbete och brottsbekämpning, plockar den fram Svarte Petter!**

Nazisternas attack i december 2013 mot ett litet antirasistiskt torgmöte i Kärrtorp och den 8 mars 2014 efter en separatistisk queerfeministisk demonstration i Malmö kom inte oväntat. Ett repetitivt klimat av sociopolitisk polarisering, härrörande från de nyliberala reformer som gradvis raserat den allsmåttiga svenska modellen och rasistisk/invandringsfientlig retorik, gav återigen utrymme för en uppmaning till nationell enighet och konsensuspolitik mot de "utländska inkräktare" som hotade den svenska befolkningen. På frontlinjen av denna uppmaning stod naturligtvis statens vakthundar: fascisterna. Medan det tidigare nazistpartiet, Sverigedemokraterna, kapade den socialdemokratiska retoriken om folkhemmet och fördubblade sitt väljarstöd i valet 2014, försökte NMR:s nazister etablera sig på gatorna i den svenska huvudstaden, och sex medlemmar av nazistiska SvP försökte mörda antifascister på Möllevången i Malmö. Nazisterna var tillbaka på gatorna för att städa upp det som regeringen hade lämnat efter sig.

Vänsterns direkta initiativ var att organisera massiva, men fredliga, antirasistiska möten i Stockholm och i Malmö. 2014 var valår och inga av den institutionella vänsterns systemföreträdare vågade sympatisera med de utomparlamentariska rösterna. Löftena om en progressiv och antirasistisk framtid byggde på den sedvanliga sentimentala utpressningen: "Kom ihåg att rösta". Tystnaden innan valet stördes endast när antifascister, anarkister, antikapitalister och medlemmar ur den radikala vänstern organiserade motdemonstrationer och angrep valmöten för medlemmar av nazistiska SvP i Stockholm och Malmö, i augusti 2014, bara några veckor före valet. Svenska staten hade beviljat tillstånd åt båda de nazistiska valmötena (för det parti vars medlemmar anklagats för mordförsök i Malmö några månader tidigare) och bemött de antifascistiska motdemonstrationerna med brutalt våld. Återigen hade den svenska staten skyddat nazisterna. Inga överraskningar där. Den allsmåttiga staten lovordar och skyddar alltid sina vakthundar.

Sedan sverigedemokraterna normaliserats har nya fascistpartier och grupper kampanjat på gatorna. De mest framträdande utgörs av Soldiers of Odin, Alternativ För Sverige (AFS) och Nordiska Motståndsrörelsen (NMR). I januari 2016 gick ett dussintal fascister i Stockholm på pogrom i jakt på migranter som en uppenbar hämnd för att en svensk kvinna knivhuggits på ett flyktingcenter tidigare samma vecka. Pöbeln gick en våldsamt tur vid Stockholms centralstation och attackerade alla som inte såg etniskt svenska ut. Detta efter ett möte med omkring 200 personer som protesterade mot migranters närvaro i Sverige. De delade ut flygblad med där polisen anklagades för att ha misslyckats med att hantera invandrarrelaterade brott – särskilt de som begås av ligor bestående av utländska ungdomar – och med att skydda det svenska samhället. Den antifascistiska rörelsen i Stockholm lyckades inte förhindra eller reagera på denna utveckling. I mars 2016 började Soldiers of Odin patrullera i Sverige, och marscherade i flera städer. Av den svenska falangens medlemmar är flera skamlösa nazister som tidigare dömts för flera grova brott. Deras ledare, Mikael Johansson, har tidigare varit medlem i Nationaldemokraterna.

Soldiers of Odin fick marschera ostört i Stockholm och Göteborg, men stötte på hinder i Malmö

Medan de patrullerade ostört i Stockholm och andra städer förvandlades Göteborg och Malmö till deras eget Waterloo och de "ökända" Soldiers of Odin fick be polisen om skydd. I april 2016 blev flera "soldater" nedslagna och sparkade på gatorna i Göteborg. En av organisationens medlemmar, med kopplingar till högerextrema grupper, fördes till sjukhus efter att någon typ av vätska stänkt in i personens öga. I Malmö, samma månad, dök en brokig grupp antifas från olika autonoma och anarkistiska grupper upp på Soldiers of Odins mötesplats. Några av fascisterna (tidigare medlemmar av SvP, ledare för Hells and Angels och så vidare) flydde från platsen omedelbart efter att ha blivit förödmjukade, hånade och lite lätt "omkramade". Resten fick vad de förtjänade. Många av dem "patrullerade" i stället akuten på sjukhuset i Malmö. Efter behandlingen av "soldaterna" följde en antifa-demo längs områden i Malmö där romer, hemlösa och migranter övernattar. I september 2017 uppmanade NMR, den mest radikala och våldsamma fascistiska organisationen i Sverige, till en demonstration i Göteborg. När fascisterna nådde stadens centrum började polisen eskortera dem. Fascisterna själva valde att inte följa den av polisen givna demonstrationsrutten och stoppades därför. Tusentals antifa försökte nå nazisterna, sammandrabbningar uppstod, och NMR blev återigen skyddade av polisen. Viktigt att nämna är att riksdagspartierna, liberala "antifascister" och, naturligtvis, medierna fördömde den militanta antifascismen i samband med Göteborgshändelserna. Hela spektrumet av nationell enighet, konsensuspolitik och institutionell "antifascism" motsatte sig vänstervåldet. Inga överraskningar där heller.

I vilket fall som helst var de strukturella frågorna i det svenska klassamhället fortfarande aktuella medan en del av samhället hittade enkla lösningar på komplicerade frågor genom att stödja fascistiska Sverigedemokraterna. I denna kontext, och med djup social polarisering, tycktes en bred antifascistisk rörelse som var självorganiserad på ett antiauktoritärt och utomparlamentariskt sätt utvecklas i mitten av 2010-talet. **Antifascister, autonoma och anarkister hade en unik möjlighet att visa vägen och organisera viktiga kamper i mångkulturella stadsdelar, på arbetsplatser, fotbollsarenor och så vidare, samt att utveckla en politisk diskurs som inte bara refererade till antifascism utan till andra viktiga sektorer av det politiska spektrumet; sjukvård, bostäder, ekonomi.** Tyvärr förlorade rörelsen, på grund av hård repression från svenska staten och den typiska assimileringen in i den politiska huvudfåran, successivt sin dynamik för att åter dra sig tillbaka in i den subkulturella terrängen. Det här var ingen slump. Rörelsen själv tillät den trojanska delegationens, parlamentarismens och rekuperationens häst att smugglas in i den autonoma politikens kropp.

Den antifascistiska rörelsens Janusansikte och borgerliga juridiska chimärer

Delar av den autonoma och antifascistiska rörelsen, med hegemoniska tendenser, framträder med ett Janusansikte. Medan de leder och genomför imponerande antifa-aktioner, kampanjer och protesthändelser är deras dynamiska, värdefulla kunskap och förmåga att mobilisera i huvudsak riktade endast mot nazistiska grupper. Trots många antifascistiska/autonoma gruppers påstådda antikapitalism och antistatlighet tycks den antifascistiska rörelsen tvångsmässigt fokusera på direkt aktion och enbart mot parastatsfascistiska organisationer, lumpna medlemmar i nazistiska organisationer, och ibland mot rasistiska mainstreampolitiker. För oss utgör antifascism en revolutionär metod för att bekämpa all slags förtryckande auktoritet, och inte en begränsad militant anti-nazism (förvisso med spektakulära effekter och resultat) som ibland flirtar med parlamentarism (definitivt vart fjärde år) och samorganiserar utomparlamentariska protesthändelser med parlamentariska partier. **Vår antifascism ställer inga krav på en mer human stat, uppfattar inte skiftet av parlamentariska block vid makten genom en kostnads-nyttoanalys, tolererar inte anställda inom statliga repressiva myndigheter i våra led, och har inget förtroende för det borgerliga juridiska systemet.** Beroende,

tolerans, försoning och förhandling med det rådande systemet innebär alltid en risk för assimilering. Den här typen av interaktion (och kanske i vissa fall fascination) för den svenska modellens hegemoni multiplicerar och cementerar stöttepelarna för det svenska chauvinistiska projektet: socialdemokratin. Detta är monstret som hegemoniserat, kontrollerat och styrt livet i det svenska samhället i årtionden. Och monstrets ansikte är motbjudande, på grund av alla de historiska skäl som diskuterats i denna text. **Om du tolererar och vänjer dig vid monstret, kommer du snart att själv likna monstret.** Om inte, kommer monstret snart att slå tillbaka mot dig.

Kärrtorp Stokholm, december 2013. Antifascister konfronterar nazistersom attackerade en antirasistisk demonstration

Ett karakteristiskt exempel på det senare, är hur olika de kriterier och domar som det svenska rättssystemet tillämpar för antifascister respektive fascister. Efter den brutala naziattacken i Kärrtorp dömdes en kamrat från Stockholm till fem år och sex månaders fängelse efter att ha försvarat en antirasistisk demonstration bestående av lokalortsbor av alla de slag, inklusive föräldrar med sina barn, äldre och ungdomar. Nazisterna attackerade antirasisterna med knivar, glasflaskor och andra tillhyggen.

Antifascisterna försvarade demonstrationen från attacken och blev själva skadade. En av antifascisterna greps av polis några dagar senare, trots att antifascisterna inte gjort något annat än att försvara sig. På samma sätt, under de stora motdemonstrationerna mot nazistiska Svp:s valmöten i Malmö och Stockholm i augusti 2014, tillämpades grov repression mot antifas. Såväl under som efter händelserna greps flera personer, bland annat med hjälp av videomaterial. Mer än 20 kamrater dömdes till fängelse eller husarrest efter dessa demonstrationer.

Efter att ha deltagit i en demonstration till stöd för Internationella Kvinnodagen den 8:e mars 2014, konfronterade kamrater en grupp nazister i vänsterområdet Möllevången, Malmö. Nazisterna var beväpnade och letade efter antifas att attackera. Sex kamrater fördes till sjukhus; fyra av dem med knivskador. En av dem genomgick flera operationer och hans liv var i fara. En högt uppsatt medlem av svenskarnas parti (SvP) – Andreas Carlsson, var inblandad i mordförsöket. Carlsson är dessutom en av medlemmarna från SvP som reste ner till Kiev som "Ukrainafrivilliga" för att stödja Svoboda-partiets försök att ta makten. Två av de sex nazisterna greps för att sedan släppas samma natt. Carlsson ombads av polis att lämna platsen, trots att det var uppenbart att han varit delaktig i attacken då han bar på en Svobodakeps. Tre dagar efter attacken meddelade Malmöpolisen att man skulle gripa Andreas Carlsson, men detta beslut kom alltså först fyra dagar efter händelsen. Vid det laget hade Carlsson redan flytt landet, då han den 14 mars flugit tillbaka till Ukraina. Efter en flera dagar lång och gåtfull försening utfärdade den svenska polisen slutligen en internationell arresteringsorder. Carlsson

greps till slut av den ukrainska underrättelsetjänsten i november 2015 och förflyttades till Sverige i mars 2016, där han häktades tillsammans med sin kamrat Magnus Ingvar Holmqvist. Rättegången inleddes juli 2016 i Malmö Tingsrätt, och Carlsson dömdes till tre års fängelse för grov misshandel (och

16 mars, 2014. Malmö. Antifascistisk demonstration efter nazistattacken. Runt 10000 personer demonstrerade

inte mordförsök!) medan Holmqvist friades helt. Beslutet överklagades och innan hovrättens dom släpptes Andreas Carlsson. I oktober 2016 meddelade hovrätten att Carlsson frias från alla brottsmisstankar. Domstolen ansåg att han agerat i självförsvar.

Detta är ingen överraskning. Vår poäng är inte att klaga på det orättvisa borgerliga rättssystemet, vi tror inte på den liberala demokratin och dess institutioner. Det borgerliga rättssystemet är ett klasssystem och en del av en förtryckande statsapparat. **Vår kritik riktas i stället mot den antifascistiska rörelsen som satte sitt hopp till rättegångar, som stannade i och utanför rättssalarna och krävde borgerlig rättvisa, och som slutligen tystnade och blev inaktiva efter frikännandet av nazisterna.** Vad som är säkert är att fascistiska organisationer och nazister kommer att fortsätta att förpasta vårt livsrum, antingen i bakgrunden (som NMR och andra parastatsligister) eller på första parkett (som sverigedemokraterna), beroende på konjunktivitintressen hos dem med makt. Förväntningar på att det borgerliga rättssystemet kommer att agera rättvist och straffa nazisterna legitimerar den liberala demokratis försök att rentvå sig själv. Dessa förväntningar konstrueras i sagorna från den parlamentariska vänstern och från professionella vänster- och centerpolitiker, och syftar till att presentera sig själva som obligatoriska medel för att utföra antifascism. Denna typ av juridisk och institutionell "antifascism" förstör karaktären hos både fascismen och de liberala institutionerna och sammanflätningen dem emellan, så som vi visat i de föregående avsnitten. Den skiljer fascismen från sin rot – staten - och neutraliserar statsapparaten och dess institutioner, vilket gör dem till de enda acceptabla musketörerna för social fred. Men som vi beskrivit ovan är social fred i det svenska "paradiset" byggt av blod. Fascism/rasism genomsyrar själva kärnan i den svenska liberala demokratin.

Vad förväntar vi oss egentligen när vi ber den liberala staten att döma och straffa nazister med samma lagar och juridiska processer som de använder för att försöka döma antifas, anarkister, autonoma och arbetarklassen? För det första erkänner vi motvilligt det statliga monopolet på rättvisa. Hur som helst cementerar och bevakar denna typ av "rättvisa", ur ett klassperspektiv, dem som har makten. För det andra, stöder vi oavsiktligt (?) de borgerliga institutionerna. På så sätt tar vi ett ekande avstånd från våra egna principer – på grund av opportunistiska och egennyttiga "taktiska skäl". Hjärnspöket och viljan av att "tillfredsställa massorna" hemsöker våra drömmar, igen. Denna typ av interaktion med statliga institutioner eliminerar hela poängen med självorganiserad, militant gräsrots-antifascism. Ingen stat är vår allierade! Rättegången mot nazisterna efter attacken i Malmö innebär ett stort antifascistiskt fiasko. Det sätt som vissa grupper och individer hanterade rättegången på, lugnade ner den antifascistiska rörelsen. Det blev ett avståndstagande från våra egna metoder, och erbjöd nazisterna en politisk seger med den liberala statens eloge. Hittills, och så vitt vi vet, skedde inga aktioner efter frikännandet av nazisterna. Det är naivt, historielöst och odialektiskt av en autonom och antiauktoritär antifascistisk rörelse att be om smulor av borgerlig rättvisa och att befinna sig i ett dialektiskt förhållande med staten - den svenska staten med sin chauvinistiska och rasistiska historia. Att utvidga den svenska exceptionalismen även till den autonoma/antiauktoritära rörelsen är ett stort politiskt misstag som vilseleder den rörelse som finns, rentvår den svenska staten från dess fascistiska natur och skapar en antifascism med extremt begränsade perspektiv. **För oss räcker det helt enkelt inte med denna typ av antifascism.**

Framöver: antifa betyder attack mot nationalstat och kapital

I denna sista del kommer vi att utveckla vår kritik mot den nationalistiska/fascistiska staten och kapitalet, och lägga fram vår politiska tes genom att belysa det grundläggande behovet av att utveckla en mångsidig agenda för antifascistiska, antistatliga och antikapitalistiska metoder och aktioner. Vi återkommer till början av texten, där vi hänvisade till historikern och teoretikern George Katsiaficas och hans påstående om att man för att förstå en social rörelse måste ta itu med det historiska, politiska och ekonomiska sammanhang som den har utvecklats i. Vi har givit en grundlig redogörelse för vad vi uppfattar som det historiska sammanhanget för den svenska autonoma rörelsen; nämligen den svenska modellen, socialdemokratin, konsensuspolitik, och den svenska exceptionalismen. Vi ser dessa institutioner/företeelser/politiska aktörer/kulturella attribut som stora katalysatorer för utvecklingen och gestaltandet av en antifascistisk rörelse med specifikt drag: militant anti-nazism och reformistisk konvergens med staten. Eller åtminstone en ekande tolerans eller minskad aggressivitet mot statliga institutioner (såsom polisen), populistisk konformism och politisk elitism. **Samtidigt finns det en djup brist på en holistisk politisk strategi och uppsättning åtgärder mot fascismens viktigaste grundpelare i det här landet, och alla länder: staten och kapitalet!**

Ur många aspekter har antifascism uppfattats som motsatsen till rasism och nazism. Denna inramning av antifascism har fått konsekvenser både för det svenska samhället som helhet och för den antifascistiska rörelsen. Snarare än att se fascismen som ett bredare uttryck för, och handlingar från, det statskapitalistiska komplex som spänner över hela det partipolitiska spektra och ideologierna, har huvudfokus riktats mot nazistiska individer, partier eller grupper. Man har därigenom sett förbi rasistisk och fascistisk politik hos dem som inte renodlat definieras som enbart fascister/rasister, och som sitter vid makten. I Sverige skulle troligtvis en majoritet av befolkningen identifiera sig som antifascister och antirasister. I vår historiska analys har vi dock tydliggjort att fascistisk/rasistisk politik fått stöd av både den svenska offentliga förvaltningen och samhället sedan åtminstone 1920-talet. Detta har lett till en minskad politisk, analytisk och konfrontativ aktivitet mot staten, under åtminstone de senaste tio åren. Samtidigt, genom att enbart fokusera på nazistiska grupper och individer, utmålar den antifascistiska rörelsen nazisterna som samhällets främsta fiender och riktar därigenom vår

uppmärksamhet bort från de verkliga fienderna (och inte deras underordnade); fascismens verkliga kraftkälla. I jämförelse med den svenska staten och överklassen är nazisternas antisociala och våldsamma verksamhet minimal. Det är den svenska staten som låser in oss, slår oss vid gränserna, steriliserar oss, experimenterar med våra kroppar, tvingar oss att arbeta, "utbildar" oss, tvingar det svenska språket på oss, dödar oss, registrerar oss och tvångsmatar oss med psykiatriska droger. Tänk på polisen och på alla mord. Om vi reflekterar över fängelsesystemet, migrationsmyndigheternas så kallade arbete och interneringscentren för migranter, kommer vi dialektiskt att hamna i ett självklart antagande: regeringarna under de senaste 20 åren har betydligt mer blod på sina händer än nazisterna.

Det dagliga livet i Sverige präglas mer än något annat av kontroll och underkastelse. Vi går till jobbet, vi "studerar", vi dyker upp i rätten, vi säger åt våra vänner att fortsätta ta sina psyk-mediciner, vi ger vår tvångsmässiga uppmärksamhet till övervakningskapitalismens maskiner och matar dem ständigt med nytt innehåll. Vår existens är repetitiv, tråkig och samtidigt fylld med extrema mängder institutionaliserat våld. Vi underkastar oss våldet. Vi till och med utövar delar av det på egen hand, eftersom en avgörande aspekt av våldet gäller kontroll i form av övervakning – det medel som används för att upprätthålla disciplinen. Staten behöver inte längre övervaka oss eftersom vi gör det mer effektivt själva, och denna ständiga övervakning fördjupar vår internaliserade disciplin som gör oss till perfekta medborgare, helt upptagna med allt annat än att attackera strukturerna - externa såväl som interna - av kontroll och underkastelse. Foucault hade nog rätt när han sa att det finns en inre fascist i oss alla. Denna fascist hindrar oss från att agera ut upproriska passioner och drömmar och vår längtan efter frihet. Fienden är en nazist i en NMR-demo. Men fienden är också vår inre fascist, socialdemokraten. Fienden är ordning och normalitet. Den nationella enhetsnormaliteten.

Vår vinkel: fortsatt kamp emot nationell enighet

Berättelsen om den nationella enheten kräver ett homogeniserat språk, en dominerande kultur, en gemensam historia, ett folk. Nationalism-patriotism utgör en integrerad strukturell beståndsdel i skapandet av moderna nationalstater. Det är det grundläggande ideologiska verktyget som tillskriver statsapparaten rollen som beskyddare av den nationella enheten. Underkastelse och rädsla, samt hierarki och förtroende för den imaginära gemenskapen inom nationen, är idéer som vi uppfostras med redan i ung ålder genom kärnfamiljen och senare genom skolan, universitetet och arbetsmarknaden. Denna typ av kultiverad nationalism leder de lägre klasserna bort från klassolidaritet, vilket skapar splittring och fientlighet inom klassen. Som vi såg i den historiska redogörelsen legitimerades rasism, patriarkat, klassexploatering, repression, segregation, och eugenisk biopolitik genom uppbyggnaden av nationell enhet inom och genom den svenska modellen. Samtidigt behöver den nationella homogeniteten en konstruerad fiende, extern (judar, muslimer, samer, romer osv) eller intern (funktionshindrade, missbrukare, lösa kvinnor, förmåmsmottagare, freaks, fattiga), mot vilka den friska, framgångsrika och homogena svenska befolkningen måste visa nationell patriotism och social ingenjörskonst, för att segra. Oavsett vad eller vem som gör motstånd och hotar reproduktionen av statliga mekanismer utgör en fiende som stör den nationella enigheten. **Att skapa ett kollektivt och homogent nationellt medvetande, så som till exempel genom Saltsjöbadsandan och konsensuspolitiken, underlättar statens samhällskontroll.**

Nationalism-patriotism fungerar som ett verktyg för social kontroll och bistår den svenska staten och kapitalet i att genomföra policys för att underlätta den kapitalistiska maskinens oavbrutna drift. Begränsningen av strejkrätten är ett sådant verktyg. Svenska staten använde sig av kortet "nationens intresse" (krigsneutralitet, bojkott mot Nazityskland, finanskrisen på 1990-talet, artificiell migrationskris 2015). Den stora svenska nationens överhöghet agerar i det kollektiva medvetandet som en undsättning mot fattigdom, segregation, rasism och klassamhället. Nationalist-patrioter i de lägre klasserna tror på riktigt att deras levnadsstandard kommer att förbättras om bara nationen skyddas. Källan till allt ont är ju utlänningarna (romer, tiggare, muslimer) som strävar efter att förstöra den fantastiska svenska modellen. Detta är den svenska statens officiella ideologi och inte bara fascistiska partiers och organisationers ställningstaganden. Genom denna typ av propaganda fortsätter staten och kapitalet att tillämpa samma slags nyliberala och exploaterande politik, eskalerande klassexploatering, rasism, patriarkat, nationalism-patriotism. Det vill säga den moderna fascismens främsta rötter.

Modern fascism rör sig genom parlamentarism, genom liberal demokrati, i form av minskande frihet och restriktioner. Nynazism och populistiska fascistpartier fungerar endast som avant-garden av samtida totalitarism, och de testar toleransen och uthålligheten hos den sociala kroppen mot den ökande klassdevalveringen, men de utgör inte den huvudsakliga manifestationen av samtida fascism. Nazisterna är en del av den djupa statsapparaten. Antifascism genom filtret av svensk exceptionalism som vi här har motsatt oss, fungerar också som ett hjälpmedel för den borgerliga delegerade demokratin. Antifascismens flirt med parlamentarismen föder en odialektisk oxymoron som inte egentligen motverkar den fascistiska ideologin. Genom att främja "internationalismen", dvs relationerna mellan nationalstater, som en påstådd metod för att motverka nationalismen, förstärker

den dödläget. I den nuvarande kontexten råder en institutionell rasism mot migranter på försvarsenheters, vid gränskontroller, i deportationer och i Migrationsverkets byråkrati. Den manifesteras i den nationella enigheten kring anti-invandringens policyer som hindrar familjeåterförening. Den hörs i den nationella tystnaden kring den svenska krigsindustrins export av vapen till repressiva regimer, och svenska statens bidrag till skapandet av migrationstillströmningar.^{xxx} Denna politiska hållning bidrar inte till något annat än patriotism-nationalism.

Samtidigt fördjupas klassexploateringen. Detta blir uppenbart genom utarmning av många i de lägre klasserna. Den ökande arbetslösheten och flexibiliteten på arbetsmarknaden, annulleringen av strejkrätten, spridningen av gigekonomin som den framtida arbetskraftsmodellen, minskningen av sociala trygghet, vidriga arbetsvillkor (särskilt för sjukvårdspersonal under COVID-19-pandemin), omfattande polisförtryck och försämringar i arbetskyddet (LAS) till förmån för företagen är olika former av angrepp mot arbetarklassen. Samtidigt fortsätter patriarkatet, denna "osynliga" auktoritära sociala konstruktion, att kasta sin skugga över oss med sin imponerande tystnad om de talrika offren för det sexistiska våldet. Medan Vänsterpartiet matar oss med humanism och sociala rättigheter, så som de bjuds av den liberala staten, reproduceras det patriarkala våldet ostört också genom statens liberala juridiska system.

För ett samhälle utan nationer och stater – för en värld av solidaritet, ömsesidig hjälp och jämlikhet

Nationalism är statsreligionen och kommer att fortsätta existera så länge stater finns. Vår kamp mot nationalism/fascism kan inte vara annat än en kamp mot staten och kapitalet. Motsatsen till fascism är upprättandet av klassmedvetande. Det är medvetandet hos de som förtrycks och utnyttjas av mäktiga statsapparater. Det innebär också universell solidaritet, sammanslutning av kamper på lokal och internationell nivå. Solidaritet handlar inte bara om att ställa sig bakom geografiskt avlägsna platser. Solidaritet är ett begrepp som borde vara en integrerad del av vår politik även lokalt. Till exempel att utöva solidaritet med migranter, med romer, med fångar, med alla dem som möter den nationella statens och kapitalets barbari. Solidaritet är en integrerad del av en självständig rörelse och helt förenlig med militant antifascism. Antifascism innebär också angrepp på interneringsläger för migranter, och solidaritet med papperslösa. Som en gammal slogan löd: "Vi måste ta hem kriget". Inte krig, utan klasskrig. Men vi måste också skapa band och solidarisera oss i nätverk med utsatta/prekära

grupper. Inte som avantgardistiska beskyddare av sociala intressen utan som förmedlare av horisontellt organiserade politiska mötesplatser. Det är viktigt att dela och samordna kampen för ett rättvist och jämlikt samhälle med sociala grupper som har uteslutits från välfärden i det svenska "paradiset".

För att göra det behövs historisk medvetenhet, samtidigt som vi bevarar minnet av våra kamraters kamp. Vi måste motsätta oss social kannibalism så som den utvecklas i arbetsmiljöer, i det offentliga rummet i den moderna metropolen, i ekonomins konkurrens, och i den övervakade miljön på sociala medier. Vi måste motsätta oss statens naiva berättelser om nationell plikt och offrandet för nationens bästa. Det finns inget att vara stolt över med att få ett nationellt pass och identitet. Vi måste vägra underkasta oss nationell enighet och respekt för nationella gränser. Vi måste kriga mot alla profitörer och mäktiga, oavsett nationalitet; mot rasistiska, främlingsfientliga, heterosexistiska, sexistiska, patriarkala, fundamentalistiska logiker och beteenden. Motstånd mot fascism innebär eskalering av sociala- och klasskamper som bidrar till att förbättra vår levnadsstandard, att utveckla band av klass- och social solidaritet, att radikalisera vår kamp och att längta efter frihet. Som anarkister kämpar vi för ett statslöst och klasslöst samhälle som kommer att inkludera snarare än att utesluta. Mot fascismens/nationalismens homogeniserande verksamhet föreslår vi självorganisering i grupper och nätverk (fackföreningar, lokala grannförsamlingar, kooperativ eller kollektiv, ockupationer och kollektiva boenden).

Den värld vi kämpar för är inte uppdelad av gränser, är inte hegemoniserad av stater och inte kontrollerad av chefer. Den är organiserad i federala självorganiserade strukturer. Vi kämpar för ett samhälle med politisk frihet, ekonomisk jämlikhet och social solidaritet. Vi kämpar för anarki!

Ingen nation förenar oss, ingen gräns skiljer oss åt, ingen stat är vår!

- ⁱ Gittlitz, A.M. 2018. "Anti-Anti-Antifa: Today's fascists aren't like yesterday's fascists. Today's antifascists aren't like yesterday's antifascists. What will tomorrow bring?" Retrieved on October 2, 2020 from <https://communemag.com/anti-anti-antifa/>
- ⁱⁱ Graeber, D., 2015. *The utopia of rules: On technology, stupidity, and the secret joys of bureaucracy*. Melville House Publishing
- ⁱⁱⁱ Gittlitz, A.M. 2018. "Anti-Anti-Antifa: Today's fascists aren't like yesterday's fascists. Today's antifascists aren't like yesterday's antifascists. What will tomorrow bring?" Retrieved on October 2, 2020 from <https://communemag.com/anti-anti-antifa/>
- ^{iv} Katsiaficas, G., 1997. *The subversion of politics: European autonomous movements and the decolonization of everyday life*. Atlantic Highlands, NJ: Humanities Press. (p. 185)
- ^v Deutsche Führerbriefe (Berlin) 1932. "Die soziale Rekonsolidierung des Kapitalismus, n° 72 et 73 (septembre 1932)
- ^{vi} Basse Classe 2015. "About social democracy". Volume 2. [in Greek]
- ^{vii} Dutt, R.P., 1935. *Fascism and social revolution: a study of the economics and politics of the extreme stages of capitalism in decay*. International publishers.
- ^{viii} Henri de Man 1935. *Corporatisme et socialisme*. Bruxelles, Éditions Labor.
- ^{ix} Manin, B., & Bergounioux, A. 1979. *La Social-Démocratie ou le Compromis*. Presses Universitaires de France.
- ^x Meidner, R., 1993. "Why did the Swedish model fail?". *Socialist Register*, 29(29).
- ^{xi} Barker, V., 2012. "Global mobility and penal order: Criminalizing migration, a view from Europe". *Sociology Compass*, 6(2), pp.113-121.
- ^{xii} de Los Reyes, P., 2016. "When feminism became gender equality and anti-racism turned into diversity management", in Martinsson, L. and Griffin, G. eds., 2016. *Challenging the myth of gender equality in Sweden*. Policy Press.
- ^{xiii} SAP:s partiledningen med partiordförande Per Albin Hansson och före detta statsministern Rickard Sandler i spetsen ansåg att strejkledarnas agerande gav dem ett direkt ansvar för händelserna.
- ^{xiv} Meidner, R., 1993. "Why did the Swedish model fail?". *Socialist Register*, 29(29).
- ^{xv} Wilks, S., 1996. "Class compromise and the international economy: the rise and fall of Swedish social democracy". *Capital & Class*, 20(1), pp.89-111.
- ^{xvi} Vi motsätter skiljelinjen mellan migranter och flyktingar. Vi anser att skiljelinjen är falsk och en byråkratisk konstruktion av stater och superstatliga organisationer för att hantera och kontrollera invandringen.
- ^{xvii} Andersson, R, & Molina I., 2003. "Racialization and Migration in Urban Segregation Processes. Key issues for critical geographers". In Öhman, Jan & Simonsen, Kirsten (Eds) *Voices from the North – New Trends in Nordic Human Geography*. Ashgate.
- ^{xviii} Jämte, J., 2013. *Antirasismens många ansikten* (Doctoral dissertation, Umeå universitet).
- ^{xix} Arstechnica 2016. Sweden's national DNA database could be released to private firms. Retrieved on October 2020 from <https://arstechnica.com/tech-policy/2016/07/sweden-national-dna-database-private-firms/?fbclid=IwAR0fZ0PNXOIJaxG8sYuD6xLOG2vrhpNRvXkikq8Co8cCyiMIRc2CoUxVhD0>
- ^{xx} Barker, V., 2012. *Global mobility and penal order: Criminalizing migration, a view from Europe*. Routledge.
- ^{xxi} Tredje vägens politik avser den ekonomiska politiken bestående av gradvisa förändringar i liberal riktning av i huvudsak socialdemokratisk politik, en kompromiss mellan demokratisk socialism och kapitalistisk marknadsekonomi. Denna politik är internationellt sett förknippad med de nordiska länderna och framför allt till den socialdemokratiska politiken under 1980-talet med avregleringar, privatiseringar och liberaliseringar av ekonomin, samt att man inte officiellt ville ta ställning i den globala motsättningen mellan öst och väst. I Sverige drevs tredje vägens politik fram av den så kallade kanslihusögern inom det socialdemokratiska partiet, däribland Kjell-Olof Feldt och Erik Åsbrink. Tidsperioden präglades allmänt av en politisk högergång med konservativa regeringar i Västtyskland, Storbritannien, USA, Danmark med flera. Senare betecknades Bill Clintons och Tony Blairs närmast socialliberala regeringar under 1990- och 2000-talet med begreppet Third Way, som ett alternativ till renodlad marknadsliberalism och socialdemokrati. (Källa: Wikipedia).
- ^{xxii} Källa: Wikipedia.
- ^{xxiii} Schierup, C.U. & Ålund, A., 2011. "The end of Swedish exceptionalism? Citizenship, neoliberalism and the politics of exclusion". *Race & Class*, 53(1), pp.45-64.
- ^{xxiv} Rolfer, B. 2016. *When the market comes rushing into the Swedish model: a book from Kommunal about the privatisation of the welfare services in Sweden*. Kommunal.
- ^{xxv} "Chile implemented a universal school voucher program in 1981, as part of a series of free-market economic reforms ushered in by Dictator Augusto Pinochet, who rose to power in a 1973 coup d'état of the socialist government led by the democratically elected Salvador Allende. Chile's transition to a "free-market" education

system in 1981 created three types of schools: public municipal, private subsidized, and private non-subsidized. Both public municipal and private subsidized schools accept vouchers, while private non-subsidized did not accept vouchers and catered to the elite. Chile's voucher program has been widely studied and largely found to have exacerbated inequality, reduced public school enrollment, and had minimal to no impact on student achievement". Källa: <https://www.newamerica.org/education-policy/edcentral/chiles-school-voucher-system-enabling-choice-or-perpetuating-social-inequality/>

^{xxvi} Jämte, J., 2013. *Antirasismens många ansikten* (Doctoral dissertation, Umeå universitet).

^{xxvii} Pries, J. and Brink Pinto, A., 2013. *30 november: kampen om Lund 1985-2008*. Lund: Pluribus.

^{xxviii} För mer information se <https://anarchyisorder.wordpress.com/2011/06/23/betydelsen-av-30-november/>

^{xxix} Meurling, O., 1998. "Inga fascister på våra gator – Antifascistisk Aktion, en kort historic", *Anarkistisk tidskrift*, nr 12, sid 105-118.

^{xxx} Sverige har också spelat en viktig roll i de globala antagonismen både direkt och indirekt. Som en del av EU har Sverige indirekt stött Ukraina i konflikten med Ryssland, samtidigt som det har sålt en mängd olika vapen (inklusive JAS-stridsflygplanet) till Saudiarabien som har inlett krig mot Syrien och Jemen, med mera.

"Vi argumenterar för att det är nödvändigt att också attackera de etablerade institutioner som definierar, stjälar och begränsar våra liv."

"Hur skildrar och behandlar man det svenska välfärdspolitiska "paradiset", och hur behandlas de som inte passar in i den nationella berättelsen och som inte får ta del av den svenska modellens välstånd? Vem ska bestämma och hur bestäms möjligheten till svenskt medborgarskap, och därmed tillgången till välfärdsstatens privilegier?"

"Chimären av tanken att "tillfredsställa massorna" är återkommande i flera sammanhang, och utgör än idag en långdragen och seglivad infektion i den antifascistiska/autonoma rörelsen."

"Det är naivt, historielöst och odialektalt av en autonom och antiauktoritär antifascistisk rörelse att be om smulor av borgerlig rättvisa och att befinna sig i ett dialektiskt förhållande med staten - den svenska staten med sin chauvinistiska och rasistiska historia. Att utvidga den svenska exceptionalismen även till den autonoma/antiauktoritära rörelsen är ett stort politiskt misstag som vilseleder den rörelse som finns, rentvår den svenska staten från dess fascistiska natur och skapar en antifascism med extremt begränsade perspektiv. För oss räcker det helt enkelt inte med denna typ av antifascism."

Såväl i Sverige som i andra länder saknas det en holistisk politisk syn på, och tydliga metoder och åtgärder mot, fascismens viktigaste grundpelare: staten och kapitalet!"

Södr® Klubben

